Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען.

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 247/1532 | Łódź, Czwartek 18 października 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ד' מרחשון תרפ"ט | Nr. 247/1532

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

היינט אונטערהאַנדלונגען אין װאַרשאַ.

שטרייק-קאָמיטעט בעשלאָסען היינט צו פערשאַרפען דעם שטרייק—

אויב ס'זאָל נישט קומען צו קיין אויסגלייך װעלען פרייטאָג פאָרקומען גרויסע מיטינגען און אונטערהאַנדלונגען װעגען אלגעמיינעם שטרייק אין לאַנד.

דריטער שטרייק-טאָג.

דער דריטער טאָג פונ'ם אַלגעמיינעם שטרייק אין לאָדז איז אַריבער רוהיג. ס'האָבען װייטער געשטרייקט אַלע אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך א חוץ דער עלעקטראָװניע. אויף איינינע ערטער װענען צו דער אַרבייט צוגעטראָטען די אַרבייטער פון דער קאַנאַליזאַציע-אָפּטיילונג.

קראַנקען-קאַסע.

אויפ'ן סמך פון דער ערלויבניש, װאָס עס האָט אַרויסגעגעבען דער שטרייק-קאָמיטעט איז די קראַנקען-קאַסע נעכטען צוגעטראָטען צו דער אַרבייט. אַלע לעטשניצעס זענען נעכטען געװען איבערפולט.

פּאָליציי-װאַך.

די פּאָליציי-פּאַטרולען זענען װי ביז אַהער געװען פערשטאַרקטע אין אַלע טיילען פון שטאָט, ספּעציעל אין די ערטער, װאו ס'געפינען זיך לאָקאַלען פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען. די בעװעגונג אין די גאַסען איז געװען אַ פערשטאַרקטע. גרופּען אַרבייטער האָבען דאָ און דאָרט געבילדעט קליינע „מיטינגען", װאו ס'איז דיסקוטירט געװאָרען די פראַגע װעגען װייטער פיהרען אָדער נישט פיהרען דעם שטרייק.

אַ גרויסע צוטומלונג האָט אין געװיסע אַרבייטער-גרופּען אַריינגעטראָגען די נעכטיגע אויסגאַבע פון אַ היגער פּוילישער צייטונג, װעלכע האָט די ידיעה װעגען דער אינטערװיען פון װאַרשאַ געבראַכט אונטער אַ קעפּעל „ליקווידאַציע פון שטרייק".

די פּאָליציי האָט ענערגיש אינטערװענירט און נישט געלאָזט זיך פערזאַמלען קיין גרופּען אַפילו אויף די הויפען, װאו ס'געפינען זיך די לאָקאַלען פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען. אין עטליכע ערטער האָבען גרופּען אַרבייטער געפּרובט איינצוארדנען דעמאָנסטראַציעס, די פּאָליציי האָט אָבער דערצו נישט דערלאָזט און אין איינינע ערטער זענען פאָרגעקומען געשלעגען און אַרעסטען.

מאַגיסטראַט.

אין מאַגיסטראַט איז װייטער געװען טעטיג די אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ. פאַר די שטרייקענדע איז װידער פערטיילט געװאָרען פינף טויזענד ברויטלעך, אין די אומזיסטע שטעטישע קיכען האָט מען אַרויסגעגעבען 4500 מיטאָגען. עס זענען אויך טעטיג די געזונדהייטס-אָפּטיילונג און די מיליטער-פּאָליצייאישע ביוראָ'ען.

טעאַטערן.

נעכטען האָט מען שוין אויך געשפּילט אין שטעטישען און קאַמעראַלען טעאַטער.

דער גאַסען-פערקעהר.

די טראַמװאַי-אַרבייטער האָבען אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און בעשלאָסען, אַז הגם זייערע עקאָנאָמישע אַקציע איז דערװייל פערענדיגט, זאָל דער שטרייק װייטער דויערען ביז דער טעקסטיל-שטרייק װעט פערענדיגט װערען. אַ גאַנצען טאָג דערפאַר האָבען שטאַרקער קורסירט די אויטאָס און אויטאָבוסען, װאָס זענען אָנגעקומען פון דער גאַנצער אַרומיגער פּראָװינץ.

אויטאָ-אומגליקען.

צוליב דער פערשטאַרקטער בעװעגונג, זענען נעכטען פאָרגעקומען עטליכע פאַלען פון איבערפאָהרען דורך אויטאָס, אַזוי איז אויף רוג אַנדראָװאַ און נאָװאָמיעסקאַ איבערגעפאָהרען געװאָרען דער 67-יעהריגער װאַװזשיניעץ זאַיאָנץ. דער סטרוזש פון אַנדראָװאַ 2. די פּאָגאָטאָװיע האָט איהם ערטיילט הילף.

(2) אויף פראַנציסקאַנער גאַס איז איבערגעפאָהרען געװאָרען דור גערטלער פון פראַנציסקאַנער 58. די פּאָגאָטאָװיע פון קר.-קאַסע האָט איהם ערטיילט הילף.

סאָלידאַריטעט-שטרייקען.

(2) אַלס אויסדרוק פון סאָלידאַריטעט האָבען נעכטען פערשטרייקט די אָנגעשטעלטע פון רענטגענאָלאָגישען אַמבולאַטאָריום פאַר קינדער פון די שטעטישע שולען.

(2) די קעלנערס האָבען בעשלאָסען נאָכ'ן שטרייק, דורך װעלכען זיי האָבען פּראָקלאַמירט זייער סאָלידאַריטעט מיט די שטרייקענדע, צוצוטרעטען צו דער אַרבייט.

(2) די װאַרשאָװער טעקסטיל-אַרבייטער האָבען בעשלאָסען אַלס אויסדרוק פון סאָלידאַריטעט מיט די לאָדזער אַרבייטער זיך בעשטייערען לטובת די שטרייקענדע אין לאָדז. צוליב דעם אָבער, װאָס דער שטרייק האָט זיך פערצויגען, האָבען די װאַרשאָװער טעקסטיל-אַרבייטער נעכטען אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און בעשלאָסען צו פערשטרייקען. װעגען זייער בעשלוס האָבען זיי מיטגעטיילט דער קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אין לאָדז.

אויף אַ פערזאַמלונג פון קאַפּעלוש-אַרבייטער איז בעשלאָסען געװאָרען װייטער פאָרטצוזעצען דעם סאָלידאַריטעטס-שטרייק.

גאַז איז נאָך דאָ.

(2) הגם אַז דער גאַזאָװניע דויערט דער שטרייק שוין דעם דריטען טאָג איז דער צופלוס פון גאַז געװען אַ נאָרמאַלער, און די לאַמטערנעס האָבען נעכטען נאָך געברענט אויף איינינע גאַסען. מיטגלידער פונ'ם שטרייק-קאָמיטעט זענען אַרומגעגאַנגען איבער די גאַסען פון די פּאַרשטעט און פערדרעהט די רעהרלעך פון די לאַמטערנעס.

ביי די בוי-אַרבייטער.

(2) די בוי-אַרבייטער אויף פּריװאַטע בוי-אַרבייטען, װעלכע האָבען ביז-איצט טיילװייז געשטרייקט, האָבען נעכטען אָנגעהויבען אַרבייטען.

* * *

אַ גאַנצען טאָג האָבען נעכטען גערויערט די

בעראַטונגען און פערזאַמלונגען

װעגען דעם, װאָס פאַר אַ שטעלונג די רעלעגאַציע פון די טעקסטיל-אַרבייטער זאָל אָננעהמען אויף דער קאָנפערענץ אין װאַרשאַ, װעלכע ס'איז צוזאַמענגערופען געװאָרען אויף היינט, דאָנערשטאָג, 12 אַ זייגער ביי טאָג.

ס'זענען אויסגעאַרבייט געװאָרען אינסטרוקציעס פאַר די רעלעגאַטען, װעלכע פאָהרען אַרוים צו דער קאָנפערענץ דאָנערשטאָג 7 אַ זייגער אין דער פריה.

װעגען די אינסטרוקציעס װאָס ס'האָבען בעקומען די פערטרעטער פון די פעראיינען, האָט דער אַרבייטער-פאָרשטעהער װאָלטשאַק (קלאַסען-פעראיין) ערקלערט, אַז די קלאַסען-פעראיינען װעלען װייטער פאָדערען די פולע לוין-הוספה פון 20 פּראָצענט און די אַנערקענונג פון די אַלע אַרויסגערוקטע פאָדערונגען מצד די אַרבייטער.

ה' מרוק, (כ.ר.) ערקלערט, אַז אויך די כ.ר.-רעלעגאַציע װעט נישט אָפּטרעטען פון איהרע פאָדערונגען. און אויב די קאָנפערענץ װעט נישט ברענגען צו קיין אויסגלייך, װעט מען זיך אומקעהרען קיין לאָדז און זיך בעראַטען װעגען װייטערע שריט.

ה' קאַזשמערטשאַק (פראַצאַ) ערקלערט, אַז זיין פעראיין האָט נישט געענדערט זיין שטעלונג און װעט אויף דער װאַרשאָװער קאָנפערענץ פאָדערן די פולע לוין-הוספה.

אין אַן אינטערװיו פאַר דער פּרעסע האָט

פּרעזידענט זשעמיענצקי

ערקלערט: דער טעקסטיל-שטרייק האָט אַן אויסדריקליך עקאָנאָמישען כאַראַקטער און אַלע פּאָליטישע גרופּירונגען װאָס שטעהען אויפ'ן באָדען פון מלוכה'שאַפט, שטרייקען נאָר צוליב סאָלידאַריטעט מיט די טעקסטיל-אַרבייטער. די קאָמוניסטען בעמיהען זיך צוצוגעבען דעם שטרייק אַ פּאָליטישען כאַראַקטער און אַרויסװייזען זייער פּאָליטישען איינפלוס.

די שטעלונג פון די אינדוסטריעלער איז אַזאַ איינגעשפּאַרטע, אַז ס'קען זיך ראַכטען, אַז מ'װעט נישט קומען צו קיין אויסגלייך. די 5 פּראָצ. הוספה, װעלכע זיי שלאָגען פאָר איז צו קליין און ס'שאַפט זיך דער איינדרוק, אַז די שטעלונג פון די אינדוסטריעלער איז דיקטירט נישט מיט קאַלקולאַציע אויסרעכנונגען, נאָר מיט'ן װילען אָפּצושװאַכען די אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס.

*

די שטרייק-קאָמיסיע פון די אַרבייטער און די אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע געגען אַ לאָדזער פּוילישער צייטונג, װעלכע האָט אין אַן עקסטרא-אויסגאַבע געבראַכט אַן איבערטריבענע ידיעה װעגען דער ליקווידאַציע פון שטרייק. די זעלבע רעזאָלוציע שטעלט פעסט, אַז די פערטעטער פון די אַרבייטער אינטערעסען רעקרוטירען זיך פון צװישען די לינקע און רעכטע נ. פּ. ר. און קאָמוניסטען.

די רעזאָלוציע װאַרפט פאָר דעם לייטער פון די פּוילישע פעראיינען קאַזשמערטשאַק, אַז ער האָט רעקאָמענדירט צו ברעכען דעם שטרייק פון די „קלאַסאָװצעס", כדי זיי אַזוי-אַרום צו דיסקרעדיטירען.

טעלעפאָנען.

(2) צוליב דעם, װאָס אַ טייל פון טעכנישען פּערסאָנאַל אין די טעלעפאָנען האָט פערשטרייקט, האָט די טעלעפאָן-דירעקציע בעװייזט די אָנגעשטעלטע, אַלס פּראָטעסט געגען דעם האָט דער גאַנצער טעכנישער פּערסאָנאַל נעכטען געװאָרפען די אַרבייט.

די אַרטיסטען פון שטעטישען און קאַמעראַל טעאַטער האָבען זיך בעשטייערט לטובות די שטרייקענדע טעקסטיל-אַרבייטער נעכטען האָבען זיי שוין געשפּילט.

די סעזאָן-אַרבייטער

האָבען אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און בעשלאָסען צו שטרייקען ביז דער אַלגעמיינער שטרייק װעט אָפּגערופען װערען.

די האַנד-פּלוש-װעבער

האָבען מאָנטאָג אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און בעשלאָסען צו צוטרעטען צום שטרייק.

די אַרבייטער-דעלעגאַטען.

(2) אַלס רעלעגאַטען צו דער היינטיגער קאָנפערענץ פאָהרען אַרויס: פון קלאַסען פעראיין — סענאַטאָר ראַנילעװיטש, די רעפּוטאַטען שטשערקאָװסקי און צערבע, װאַלטשאַק, באַראַנסקי און לינקע; פון „פּראַצאַ" — קאַזשמערטשאַק, װאַשקעװיטש און פון כ. ר. — קישקאָװסקי, מרוק און פּלעװינסקי.

שטרייק-קאָמיטעט בעשלאָסען היינט צו פערשאַרפען דעם שטרייק.

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון הויפּט-שטרייק-קאָמיטעט, ס'איז אָפּגעגעבען געװאָרען אַ בעריכט פונ'ם גאַנג פון שטרייק, װעלכער האַלט זיך אין איין פערשאַרפען אין לאָדז און אויף דער פּראָװינץ. ס'איז פעסטגעשטעלט געװאָרען, אַז ס'איז אָפּגעשװאַכט געװאָרען דער שטרייק אין די בעקערייען און רעסטאָראַציעס. ס'איז דעריבער בעשלאָסען געװאָרען היינט אַרויסצושיקען ספּעציעלע קאָמיסיעס װעלכע זאָלען קאָנטראָלירען די בעקערייען און רעסטאָראַציעס און אַראָפּנעמען די נישט שטרייקענדע פון דער אַרבייט.

ס'איז אויך בעשלאָסען געװאָרען אויפצופאָדערען דעם פּוילישען בעקער-פעראיין, אַז ער זאָל פאָרנעהמען אַן אַקציע ביי זיינע מיטגלידער זיי זאָלען פערשטרייקען.

װייטער איז בעשלאָסען געװאָרען אויפצופאָדערען דעם דרוקער-פעראיין, אַז ער זאָל ערלויבען צו ערשיינען נאָר יענע צייטונגען, װעלכע האָבען ערלויבנישען פון שטרייק-קאָמיטעט און ברענגען נאָר שטרייק-ידיעות.

*

אין משך פון נעכטיגען טאָג איז אין לאָקאַל פון די קלאַסען-פעראיינען פאָרגעקומען אַ פערמאַגענטער מיטינג. ס'זענען אָפּגעגעבען געװאָרען בעריכטען װעגען גאַנג פון שטרייק א. אַז. װ. ס'זענען אַרויסגעטראָטען מיט רעדעס רעפּ. שטשערקאָװסקי א. אַנר.

(—) פון זשיראַרדאָװ, טאָמאַשאָװ, קאַליש א. אַנר. זענען דערהאַלטען געװאָרען ידיעות, אַז דער שטרייק נעהמט דאָרט אָן אַן אַלגעמיינעם כאַראַקטער

פאָרבערייטונגען צו װייטערדיגען שטרייק.

די שטרייק-קאָמיסיע מאַכט װייטערדיגע פאָרבערייטונגען אין פאַל װען די היינטיגע קאָנפערענץ אין װאַרשאַ זאָל נישט ברענגען צו קיין אויסגלייך. אויף פרייטאָג װערען גערופען גרויסע מיטינגען אין פערשידענע טיילען פון שטאָט, אויף פרייטאָג אין אָװענר איז גערופען געװאָרען אַ קאָנפערענץ פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צוזאַמען מיט די פאָרשטעהער פון דער צענטראַל-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אין װאַרשאַ, אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ זאָל בעטראַכט װערען די פראַגע װעגען פּראָקלאַמירען דורך דער צענטראַל-קאָמיסיע אַן אַלגעמיינעם שטרייק אין לאַנד.

אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען.

אין די קלאַסען-פעראיינען און אויך אין יודישען קולטור-אַמט האָבען די שטרייקענדע אַרבייטער געפיהרט צװישען זיך דיסקוסיעס װעגען דעם פערלויף פון שטרייק, די דיסקוסיעס זענען געװען אַזוי לײדענשאַפטליך, אַז מ'האָט געמוזט צו הילף נעהמען פּויסטען, שטעקענס און װאָס איז נאָר געקומען אונטער דער האַנט.

פערשאַרפט דעם בעקער-שטרייק

כדי דער שטרייק זאָל אַרומנעהמען אַלע בעקער-אַרבייטער איז בעשלאָסען געװאָרען, אַז קיין לאָדז זאָל קומען דער סעקרעטאַר פון צענטראַלען בעקער-אַרבייטער-פעראיין אין װאַרשאַ, װאַנזשיק.

געשלאָגען דעם פּרעזידענט פון יודישען טעקסטיל-פעראיין.

אַ שטאַרקע אויפרעגונג האָט אַרויסגערופען די ידיעה, אַז אַ גרופּע יוגענדליכע אָפּאָזיציאָנערען

(ענדע זעה 5-טע זייט)

אמעריקאנער הלואה פאר פוילען

אויף אויסצובויען די באהן-נעץ.

ווארשא, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דער פרעמיער באַרטעל האָט היינט קאָנפערירט מיט דעם באַהן-מיניסטער קיהן. די קאָנפערענץ איז געווען געווידמעט דעם געשפרעך וואָס דער באַהן-מיניסטער האָט מיט עטליכע טעג צוריק געהאַט מיט'ן אמעריקאַנער בעל-יועץ דעוועי.

ה' דעוועי זאָל בקרוב אַרויספאָהרען קיין אמעריקא, כדי אויסצופאָרשען די בעדינגונגען פון אַ הלואה פאַר פוילען אויף אויסצובויען באַהנען.

גרויסער פאָליטישער פראָצעס אין ווילנא.

ווילנאָ, 17. (טעלעפאָניש). דאָ האָט זיך אָנגעהויבען דער גרויסער פראָצעס געגען 35 מיטגלידער פון דער „הראָמאַדאָ". צום פראָצעס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 92 עדות. אַלס פערטיידיגער טרעטען אַרויס די אַדוואָקאַטען דוראַטש, שישקאָווסקי, טשערניכאָוו, מילער, שענקעוויטש, יאַנקאָווסקי, אַלעכנאָוויטש, קראַיעווסקי און מעספאיע.

לייב יפה ביים סיים-מאַרשאַלעק דאַשינסקי.

וואַרשאַ, 17 (י.ט.א. טעלעפאָניש) דער דירעקטאָר פון קרן היסוד, דיכטער לייב יפה איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן סיים-מאַרשאַלעק דאַשינסקי. אין אַ לענגערען געשפרעך האָט דער מאַרשאַלעק אַרויסגעוויזען אַ לעבהאַפטיגען אינטערעס צו די פּראָבלעמען פון א"י-אויפבוי, וועגען וועלכע ל. יפה האָט איהם אויספיהרליך אינפאָרמירט. דער מאַרשאַלעק האָט אַרויסגעוויזען זיין פולע פערשטענדעניש פאַר די ענינים. וואָס האָבען אַ שייכות צו א"י.

אַרעסטירט אַ דייטשע וויסענש. עקספּעדיציע אין כינע.

בערלין, 17 (ספּעציעל) די כינעזישע מאַכט אין קאַסקאַר, האָט אַרעסטירט די דייטשע וויסענשאַפטליכע עקספּעדיציע, וועלכע פאָרשען די הימאַלאַי בערג אין דעם כינעזישען טורקעסטאַן.

דער דייטשער געזאַנדטער האָט אינטערווענירט ביי דער נאַנקינער רעגירונג, וועלכע האָט זיך טעלעגראַפיש געווענדעט צום כינעזישען גובערנאַטאָר נאָך אויפקלערונגען. די עקספּעדיציע איז נאָך נישט בעפרייט געוואָרען.

נאָך וועגען כותל מערבי.

לאָנדאָן, 17 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) הרב הכולל הערץ האָט געהאַלטען אַ דרשה, אין וועלכער ער האָט פּראָטעסטירט געגען די עקסצעסען ביים כותל מערבי. ער האָט זיך אַרויסגעזאָגט, אַז בנוגע דעם כותל דאַרף אַרויסגעגעבען ווערען אַ זיכערהייטס-דעקלאַראַציע לויט'ן מוסטער פון די דעקלאַראַציעס, וואָס גאַראַנטירען די אונבערירבאַרקייט פון די קריסטליכע און מוסולמענישע הייליגע ערטער.

טראַקטאָרען פאַר די יודישע קאָלאָניעס.

מאָסקווע, 17 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) די אוקראַינישע סאָוועט-רעגירונג האָט געבילדעט אַ טראַקטאָר-סעקציע, וועלכע וועט צ. אַ. בעזאָרגען מיט טראַקטאָרען אויך די יודישע קאָלאָניעס. די קאָלאָניעס זאָלען בעזאָרגט ווערען מיט 150 טראַקטאָרען אין ווערט פון $1^{1}/_{2}$ מיליאָן רובעל.

צוגע'גנב'עט וויכטיגע געהיימע דאָקומענטען אין ענגלאַנד

בערלין, 17 (ספּ. טעל.) דאָס ענגלישע פלאָט-מיניסטעריום טיילט מיט, אַז איינעם פון די מיניסטעריאַל בעאַמטע האָט מען צוגע'גנב'עט אַ וואַליזע, וועלכע האָט ענטהאַלטען אונגעהויער-וויכטיגע געהיימע דאָקומענטען.

די דאָקומענטען האָבען ענטהאַלטען פּראָבע-אויסרעכנונגען וועגען דער שנעלקייט פון די קריגס-שיפען, דאָס זענען געווען אָריגינאַלען, פון וועלכע עס זענען נישט פערהאַן קיין קאָפּיעס.

אויפשטאַנד אין אַפגאַניסטאַן.

דער קעניג בעפעהלט צו דערשיסען די אויפשטענדיגע.

באָמביי, 17 (אַטע). אין אַפגאַניסטאַן איז אויסגעבראָכען אַן אויפשטאַנד פון די שבטים באַנגאַלס און דזשונס. די דאָזיגע שבטים זענען געגען די רעפאָרמען, וועלכע כ'וויל איינפיהרען דער קעניג אַמאַנולאַה.

דער קעניג בענוצט די שאַרפסטע מיטלען געגען די אויפשטענדיגע, צוויי אָנפיהרער האַצראַט און שאַהילאַ זענען אויפ'ן בעפעהל פון קעניג דערשאָסען געוואָרען.

אַ שרפה אין אַ יודיש שטעטעל.

בוקאַרעשט, 17 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) אין שטעטעל אָרגודעאַנו איז אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה. 30 יודישע היזער זענען אָפּגעבּרענט געוואָרען. דער שאָדען איז זעהר אַ גרויסער

די אייראָפּעאישע מלוכות ווילען שאַפען אַן אוקראַינישע מלוכה

אַזוי זאָגט מאַקדאָנאַלד.

בערלין, 17. (ספּ. טעל.) אין אַן אינטערוויאו, וועלכען דער געוועזענער ענגלישער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד האָט געגעבען די פּרעסע-פאָרשטעהער האָט דער מיניסטער געזאָגט, אַז ס'איז פאַרהאַן אַ פּלאַן אַרויסצורופען אין אוקראַינע אַ בעוואָפענטע אַקציע, כדי צו שאַפען אַ א קראַינישע מלוכה. די דאָזיגע אַקציע ווערט שטאַרק אונטערשטיצט דורך די אייראָפּעאישע מלוכות.

דער צעפעלין פאָהרט צוריק קיין אייראָפּאַ.

בערלין, 17 (אַטע) די מעשעדיגונג פון צעפעלין, וועלכער איז אָנגעקומען קיין ניו-יאָרק איז זעהר אַ בעדייטענדע. ד"ר עקענער איז גלייך צוגעטרעטען צורעכט צו מאַכען די בעשעדיגונג די רעפּאַראַציע וועט דויערן אַ וואָך צייט. ד"ר עקענער פּלאַנט צוריקצופאָהרען אין 10 טעג אַרום.

רומענ.-אונגאַרישע קאָנפערענץ

וועגען דער אָפּטאַנטען-פראַגע.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.) „דיילי טעלעגראַף" מעלדעט, אַז לויט דעם בעשלוס פון דער פעלקער-ליגע וועט אין אָנהויב נאָוועמבער פאָרקומען אַ קאָנפערענץ צווישען רומעניען און אונגאַרן וועגען די אָפּטאַנטען.

אמעריקאַנער זשורנאַליסטען אין ווארשא

מיטאָג אין דער אַמעריקאַנישער אמבאַסאַדע.

וואַרשאַ, 17 (אַטע) אין דער אמעריקאַנישער אַמבאַסאַדע איז נעכטען געגעבען געוואָרען אַ מיטאָג לכבוד די אַמעריקאַנער זשורנאַליסטען, וועלכע ווייל־ען איצט אין וואַרשאַ. אויפ'ן מיטאָג האָבען אָנטיילגענומען מיניסטער זאַלעסקי, פוילישער געזאַנדטער אין בערלין קנאָל, פינאַנציע ־לער בעל-יועץ דעוועי, גענעראַל גזשעצקי, פרעזעס פון זשורנאַליסטען סינדיקאַט דעמביצקי, נאָכ'ן מיטאָג איז פאָרגעקומען אַ ראַוט, אין וועלכען ס'האָבען אָנטיילגענומען פאָרשטעהער פון די ווירטשאַפטליכע און פאָליטישע ספעירען.

———:0:———

אַ דענקמאַל פאַר חיים סאַלאָמאָן

שטעלט די פעדעראַציע פון פוילישע יודען אין אמעריקא.

ניו-יאָרק, (יט"א) די פעדעראַציע פון די פוילישע יודען אין אַמעריקא טיילט מיט, אַז עס איז שוין בעקומען געוואָרען אַן ערלויבניש צו שטעלען אַ דענקמאַל פאַר חיים סאַלאָמאָן, דעם פּויליש-יודישען פּאַטריאָט פון דער אַמעריקאַנער רעוואָלוציע. פריהער האָט דער פּאַרק-קאָמיסאַר, הערריק געגעבען די ערלויבניש אויף דעם פּלאַץ, וואו דער מאָנומענט זאָל געשטעלט ווערען, נאָכהער האָבען די אָרט-קאָמיסאַרען געגעבען זייער ערלויבניש אויף דעם מאָדעל פאַר דעם מאָנומענט.

דער מאָנומענט וועט זיין לויט'ן מאָדעל פון ניו-יאָרקער סקולפּטאָר אַנטאָן שאַף. די הויפּט-פיגור וועט בעשטעהן פון סאַלאָמאָנס ביוסט אין דער גרויס פון אַ מענשען און אַרום דעם דענקמאַל וועט זיין אַ רונדיגער זיץ-פּלאַץ מיט זעקס פּירגורען וועלכע וועלען אין אַן אַלעגאָרישער פאָרם פאָרשטעלען איינגע פעריאָדען פון די צייטען פון דער אַמעריקאַנער רעוואָלוציע, ווען סאַלאָמאָן האָט געלעבט, דער דענקמאַל וועט זיך געפונען אין פּאַרק.

לויה פון 9 קרבנות

פון דער פּראַגער בוי-קאַטאַסטראָפע.

פּראָג, 17 (ספּ. טעל.) דינסטאָג איז דאָ פאָרגעקומען די לויה פון 9 קרבנות פון דער שרעקליכער בוי-קאַטאַסטראָפע. אין דער לויה-פּראָצעסיע האָבען אָנטיילגענומען 20 טויזענד פּערזאָן און פאָרשטעהער פון דער מאַכט, פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען א. א. וו. די גאַסען, וואו די לויה איז דורכגעגאַנגען זענען געווען אָפּגעשלאָסען, אין

דער גאַנצער שטאָט האָבען זיך געברענט די לאַמטערנס אַרומגעהילט מיט קרעפּ, ביים ברודער-קבר האָט גערעדט דער פּראַגער בירגערמייסטער און אַ קאָמוניסטישער דעפּוטאַט.

די סירענעס פון אַלע פאַבריקען און די גלאָקען פון אַלע קירכען האָבען זיך געלאָזט הערען, אַלע געשעפטען זענען געווען געשלאָסען.

גרויסע בוי-קאַטאַסטראָפע אין לאָנדאָן.

12 טויטע אונטער די חורבות.

לאָנדאָן, 17 (אַ. וו.) אין איינע פון די בעוועגליכסטע גאַסען אין לאָנדאָן איז אין מיטען העלען טאָג איינגעפאַלען אַ 2-שטאָקיג הויז. ביז איצט האָט מען אונטער די חורבות געפונען 12 טויטע.

הסכם צווישען די גרובען-בעזיצער און אַרבייטער

די קוילען-אַרבייטער בעקומען 6 אַ האַלב פּראָצענט הוספה.

דאָמבראָוואָ, 17. (טעלעפאָניש). נעכטען איז אין דאָמבראָוואָ פאָרגעקומען די קאָנפערענץ צווישען די גרובען-בעזיצער און גרובען-אַרבייטער. די אונטערהאַנדלונגען האָבען געדויערט 4 שעה און ס'איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַן אָפּמאַך, לויט וועלכען די אַרבייטער האָבען בעקומען 6 און האַלב פּראָצענט הוספה, אָנהויבענדיג פון ערשטען סעפּטעמבער.

שרעקליכע נקמה.

וואַרפט אַ באָמבע אויף אַ פרוי.

ברעסלוי, 17 (אַ. וו.) אין ווייסשטיין האָט אַ באַהן-בעאַמטער געוואָרפען אַ באָמבע אויף אַ פרוי, וועלכע האָט איהם אָפּגעזאָגט אין זיין ליבעס-עקלערונג. די פרוי איז שווער פערוואונדעט געוואָרען, דער אָנפאַלער איז דער'הרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

געפאַסט 40 טעג און געשטאָרבען.

אַ תשובה פון אַ סעקטאַנט.

לאָנדאָן, 17 (אַטע) אין קאַנאַדע איז געשטאָרבען אַן אַלטער מאַן, וועלכער האָט צוזאַמען מיט זיין פאַמיליע נישט געגעסען 40 טעג. דער פערשטאָרבענער האָט געהערט צו אַ קריסטליכער סעקטע און האָט צוזאַמען מיט זיין פאַמיליע גענומען אויף זיך אַ תשובה צו פאַסטען 40 טעג. זיין אָרגאַניזם האָט אָבער נישט אויסגעהאַלטען און דער אַלטער איז געשטאָרבען. זיין פרוי, זוהן און שנור זענען געפינען געוואָרען אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד, און ס'איז כמעט נישט פערהאַן קיין האָפנונג זיי צו דערהאַלטען ביים לעבען.

500,000 פונט אויף קונסט-צוועקען.

די גאַנצע ענגלישע פרעסע לויבט דעם נדבן און פערשוויגט זיין יודישקייט.

לאָנדאָן (י.ט.א) דער בעקאַנטער יודיש-ענגלישער פינאַנציסט סער יוסף ריפּין, האָט מנדב געווען פאַר די בריטישע קונסט-גאַלעריען אַ רייה קונסט-זאַמלונגען, וואָס וועלען בעדייטענד בעריי-כערן די קאָלעקציעס פון דער אויסלענדישער קונסט פון די ענגלישע גאַלעריען. די געשענקטע קונסט-בילדער און סקולפּטור-זאַמלונגען ווערען אָפּגעשאַצט אין דער ווערט פון אַ האַלב מיליאָן פונט. די גאַנצע ענגלישע פרעסע האָט פערעפענטליכט אַרטיקלען, אין וועלכע דער נדבן ווערט שטאַרק געלויבט און בעצייכענט אַלס מוסטערהאַפטער בירגער.

קיין איין צייטונג דערמאָנט אָבער נישט, אַז סער ריפּין איז אַ יוד.

לאַבאָראַטאָריום פון מעדיצינישע אַנאַליזען
Dr. med. I. FAJWLEWICZ
איז איבערגעטראָגען
אויף 19 צעגעלניאַנאַ 19
(עקע זאַבאַדניאַ), טעלעפאָן 17-61.

Dr. med. I. Fajwlewicz
האָט זיך איבערגעטראָגען
אויף 19 צעגעלניאַנאַ 19
(עקע זאַבאַדניאַ), טעלעפאָן 17-61.

למשפחות סבירגובסקי וברנשטיין
קבלו את השתתפותינו ביגונכם לרגלי האסון הפתאומי שקרה לבתיכם באבדון תפארת ראשכם
אביכם ז"ל
יוקל לו רגבי עפרו.
צערכם — צערנו!
בגדול בניכם ברוח לאמונתו — תנחמו.
משה שטיינברג ומשפחתו.
1811

אַנאָנסען אין נייעם פאָלקסבלאַט האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג.

לימשריפט-ביורא
ב. האַכבערג פאַנסקאַ 1 טעל. 36-77
ערלעדיגט אַלע אַרט געריכטליכע- און שטייער-אַנגעלעגענהייטען אין אַלע עמטען אויך אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווע רעיעל און פּינקטליך.
בעמערקונג: וועגען פערשידענע שטייער-פראַגען נעהם איך פּערזענליך אָן צווישען 5—6 נאָכמיטאָג.

Dr. med. M. KERSZNER
קינדער-קראַנקהייטען
נעהמט-אָן אין דער לעטשניצע אויף בזשעזשינער 11 בערעטונג 4 זל.
נעהמט-אָן אינדערהיים פון 2 ביז 3 נאָכמיטאָג אויף זשעלאַנאַ 16. טעל 51-96.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 18 אקטאבער 1928

לאדז. 18 אקטאבער 1928

די קאלא
און די רעגירונג.

די רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי איז „ברוגז", איז אין „כעס", אדער מאכט זיך, אז זי איז ברוגז און אין כעס אויף דער יודישער „קאלא". מען גיט עס אונז צו מערקען ביי יעדען פאסיגען און אפילו נישט פאסיגען פאל... בעזונדערס לאזט מען אויס דעם כעס צו אונזערע קעפ, ד. ה. צו די מיטגלידער פון „קאלא", וועלכע זענען געוועהנט, אלס קאמיסיע-פארשטעהער, צו שטעהן אין אנגענען פערקעהר מיט די ענטשפרעכענדע מיניסטעריומס. דער דאזיגער אוממיטעלבארער פערקעהר האט א גרויסע פראקטישע בעדייטונג אין פוילען, און בפרט נאך פאר יודען...

איך קען נישט זאגען, אז אזא מין בענעהמען זיך צו רעפוטאטען זאל זיך לאזען בעגרינדען פון דעם אלגעמיינעם מלוכה'שאפטליכען טובת-הכלל-שטאנדפונקט; איך קען אויך נישט זאגען, דאס אזא מין ברוגז-טאנץ, וועלכער לאזט די יודישע רעפוטאטען נישט דערפיהלען זייער חוב, זאל שטעהן אין הסכם מיט דער קאנסטיטוציע... איך וויל אבער דא נאר אויפקלערען, וואס בעוועגט די רעגירונג צו אזא בענעהמען זיך און וואס זי וויל דערמיט, נאך מיין מיינונג, דערגרייכען. וואס ווארפט אויף די רעגירונג דער יודישער „קאלא"? וואס די „קאלא" האט געשטימט געגען בודזשעט פון 1928—29 י.? די „קאלא" האט געשטימט געגען, וויסענדיג: ערשטענס, דאס איהרע שטימען קענען נישט מכריע זיין ביי דער אפשטימונג, און אזוי-ארום האט די אפשטימונג פון „קאלא" געקענט האבען און אויך געהאט נאר דעם כאראקטער פון א פראטעסט-מאניפעסטאציע געגען דעם ארויפווארפען א צו-גרויסע שטייער-מאסע אויף יודען; צווייטענס — אנדערש לאזט זיך די דערמאנטע אפשטימונג פון „קאלא" נישט דערקלערען נאך דער דעקלאראציע, וועלכע איז איבערגעלייענט געווארען פאר דער אפשטימונג אין נאמען פון „קאלא"! ווייטער האט די „קאלא" קיינמאל נישט אידענטיפיצירט וועלכע עס איז פוילישע רעגירונג, און אפילו די רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי, מיט דער פוילישער מלוכה! געגען דער לעצטער וועט די „קאלא" קיינמאל נישט ארויסטרעטען. געגען א רעגירונג אבער קומט איהר אויס, פערטיידיגענדיג די בלוטיגע אינטערעסען פון דעם יודישען פאלק, פון צייט צו צייט ארויסצוטרעטען!

אין די צאריסטישע אלייןהערשענדיגע צייטען, ווען די רעגירונג, אלס עמאנאציע פון דעם צאר, און די מלוכה, אלס אביעקט פון דעם צאר, זענען געווען איין און דאס זעלבע, איז אלץ, וואס איז געווען „געגען דער רעגירונג", אויך געווען „געגען דער מלוכה"; אבער אין דער פוילישער דעמאקראטישער רעפובליק זענען די רעגירונג און די מלוכה צוויי בעזונדערע זאכען!...

מיר שווערען קיינמאל נישט אין אונזער רעפוטאטען-שבועה טריי צו בלייבען דער רעגירונג!

דאס אלץ זענען צו פשוט'ע ענינים, דאס איך זאל קענען דערלאזען, דאס די רעגירונג ווייס דאס נישט, אדער פערשטעהט דאס נישט; הייסט וואס וויל די רעגירונג האבען פון „קאלא"?

דער גאנצער ענין וועט אבער פאר אונז קלאר ווערען, ווען מיר וועלען זיך נישט אזוי צוהערען צו דעם, וואס די רעגירונג זאגט, נאר מעהר צוקוקען זיך צו דעם, וואס די רעגירונג טוט אפ.

די רעגירונג האט אונז געגעבען רעליגיעזע קהלות, בשעת מיר האבען געפאדערט וועלטליך-נאציאנאלע.

די רעגירונג האט פאר אונזערע פאלקס-שולען קיין געלד נישט, און פאר אונזערע פאלקס- און מיטעל-שולען — קיין רעכט נישט!

די רעגירונג האט געשלאסען א בונד מיט אלע אונזערע אנטי-נאציאנאלע עלעמענטען געגען אונז, לייטענדיג זיך נאך דעם אלט-לאטיינישען רעצעפט — „צוטיילען און הערשען"! אזוי איז געווען ביי די וואהלען אין סיים, אזוי איז געווען, אפשר עפעס ווייניגער ביי די וואהלען אין די קהלות.

די וואהלען צו אלע דריי סיימען האבען דערוויזען קלאר און דייטליך, דאס כמעט אלע נאציאנאלע יודען שטעהען אין פוילען הינטער דער ציוניסטישער פארטיי! דער רעגירונג געפעלט אבער, משמעות, אין דעם ציוניסטישען פראגראם נאר די ארץ-ישראל ארבייט, די ציוניסטישע גלות-ארבייט אבער נישט!

מיט איין ווארט — די רעגירונג שטרעבט מיט אלע כוחות צו אסימילירען מיט געוואלט די פוילישע יודען און טרעט ארויס דעריבער מיט שנאה געגען דעם נאציאנאלען יודענטום. דאס איז געווען פריהער די קאמפס-ליניע פון אלע פוילישע רעגירונגען געגען אונז; דאס איז געבליבען לוידער אויך די קאמפס-ליניע ביי דער רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי, פון וועלכער מיר האבען דערווארט מעהר טאלעראנץ צו אונזער נאציאנאלער קולטור...

אין סיים שטרעבט מען מיט א פעסטער און אנ'ענטשלאסענער האנד צו צוברעכען די פארטייאישע ארגאניזאציעס, וועלכע זענען נאר מסוגל דערצו, וועלכע לאזען זיך נאר, כדי אפצורייסען פון זיי טיילען, וועלכע מען זאל קענען צושטוקעווען צום „איינסעל" און אויף אזא אופן בעקומען א שטענדיגע סיים-מעהרהייט...

בנוגע דער „קאלא" וויל די רעגירונג אפרייסען א טייל, פון וועלכען זי מיינט, אז זיי וועלען זיך לאזען פון איהר אריבערפיהרען אויף דעם אנטי-נאציאנאלען וועג פון די אנטי-נאציאנאלע סיים-יודען, כדי אויף אזא אופן צו איזאלירען און אפשר אויך צו דיסקרעדיטירען אונז ביי די יודען גופא!

דערפון נעהמען זיך די אלע אויבענערמאנטע תביעות!... פון אזא רעגירונג אבער, ווי די רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי, האבען מיר דאס רעכט צו פאדערן, זי זאל פערלאזען דעם שאבלאן-וועג פון דער אנטיסעמיטישער צוואנגס-אסימילאציע, וועלכער מוז זי נאר פערפיינדען מיט דעם יודענטום בכלל און מיט די קרעסען-יודען בפרט! פאר אזא רעגירונג איז דאס הייפעלע פון אסימילירטע יודען, און אפילו מיט די ארטאדאקסישע קלעריקאלען אינאיינעם, קיין שותף נישט, נישט אין איכות און נישט אין כמות...ווייל די דאזיגע יודעלעך וועלען סיי-ווי-סיי נאכגעהן נאך דער רעגירונג, אפילו בשעת די רעגירונג וועט געהן מיט אונז, מיט די נאציאנאלע יודען! זיי שלעפען זיך נאך איט ליבער רעגירונג, ווי א הונט נאך א ברויט-געבער. מיר אבער, די נאציאנאלע יודען, וועלען נאך א רעגירונג מיט אנ'אסימילאטארישער פאליטיק נישט נאר נישט נאכגעהן, נאר מיר וועלען זי מיט אלע כוחות בעקעמפען!... שטעלענדיג זיך אויף אונזער שטאנדפונקט, וועלכער איז אגב אויך אקצעפטירט געווארען פון דער פעלקער-ליגע, און איבערייסענדיג מיט דעם פערשימעלטען אנטיסעמיטישען שאבלאן, וואס האט געבראכט און מוז ווייטער ברענגען גרויס שאדען נישט נאר אונז, נאר אויך דער פוילישער מלוכה בכלל, — בעקומט די רעגירונג די מעגליכקייט אנצושפארען זיך אויף דער יודישער בעפעלקערונג אומעטום אין פוילען!

די רעגירונג ווייס דאך געוויס, אז די יודישע בעפעלקערונג פון פוילען און אויך איהרע פארשטעהער אין סיים (די „קאלא") בענעהמען זיך מיט גרויס פריינדשאפט און גוטסווינשעריי צו דער רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי, כל זמן זי צווינגט אונז נישט אראפצוגעהן פון דעם דאזיגען וועג, מיט וועלכען מיר ווילען געהן... לאז זיך דעריבער די רעגירונג פרובען צופריעדען מיט אונז. מיר זענען א כח אין לאנד, אין וועלכען די רעגירונג נויטיגט זיך און צופרידען זיך מיט אונז איז אפשר א סך גרינגער איידער מען מיינט...

דעפ. דר. י. וויגאדסקי.

די יודישע קאלאניע אין ווייטען מזרח.
ווער פאהרט אהין און ווער אנטלויפט.

עס זענען פעראיבער קוים דריי חדשים, זינט עס האט זיך אנגעהויבען די איבערוואנדערונג קיין בירא-בידזשאן, און פאר אט דער קורצער צייט האט דאס פראיעקטירטע „יודיש-לאנד" דורכגעמאכט גאנצע דריי קאטאסטראפעס.

די ערשטע קאטאסטראפע האט זיך אנגעהויבען פון דעם מאמענט, זינט מעהרערע יודישע איבערוואנדערער האבען זיך פון בירא-בידזשאן אנגעהויבען אפטראגען צוריק אהיים, פערשפרייטענדיג א פאניק אין די יודישע שטעט און שטעטלעך, וואס האבען נאך גאר נישט לאנג מיט אזא פאמפע און בעגייסטערונג ארויסגעשיקט די ערשטע פיאנערען, וואס האבען בעדארפט אהעקליינען דעם ערשטען גרונדשטיין פאר דער „יודישער רעפובליק" אויפ'ן ווייטען מזרח.

די צווייטע קאטאסטראפע איז געווען די אויסערגעוועהנליכע פערפלייצונג פון א פאר ראטינע טייכען, וואס האבען געדראהט אראבצושווענקען די גאנצע אילוזיע פון א יודישער ערד-איינארדנונג אויף אזא מין בארען, וואס ליגט אונטער'ן וואסער.

די דריטע „קאטאסטראפע" איז געווען דער בעריכט פון מערעזשינ'ען, נאכדעם, ווי ער האט זיך אומגעקערט פון „ראטען" און זיך איבערצייגט, אז די מעגליכקייטען פון א באלדיגען יודישען אויפקום אין בירא-בידזשאן זענען פערבונדען מיט זעהר א סך שוועריגקייטען, וועגען וועלכע די ערשטע אויספארשער פון אט דער געגענד האבען נישט אינגאנצען דערצעהלט.

וועלען מיר זיך בעקאנען אביסעל נעהענטער מיט דער פאקטישער לאגע פון דער אונטערנעהמונג אין בירא-בידזשאן און א קוק טון, צי די קאטאסטראפעס טראגען טאקע א קאטאסטראפאלען כאראקטער, אדער זיי זענען נישט מעהר, ווי עפיזאדען, וואס לאזען זיך גובר זיין און בעזייטיגט ווערען?

צוערשט וועגען די אנטלאפענע פון בירא-בידזשאן.

פון די אלע 642 יודישע איבערוואנדערער האבען זיך ביז צום סוף יולי אפגעטראגען צוריק א היים 120 מאן, אדער 26 פראצענט פון דער אלגעמיינער צאהל (איצט זענען צוריקגעפאהרען נאך 79 — די רעד.).

אט דער פראצענט צוריקגעפאהרענע איז, לאזט זיך אויס, גאר נישט אזוי גרויס (און אפטמאל אפילו א סך קלענער) לגבי דעם פראצענט צוריקגעפאהרענע פון אלע אנדערע יודישע איבערוואנדערונגס-פונקטען אין דער אוקראינע און קרים.

די סיבות פונ'ם צוריקלויפען זענען גאנץ פערשיעדענארטיג און ריין אינדיווידועל.

בנוגע די צוריקגעלאפענע פון בירא-בידזשאן, ווערען אנגעגעבען א סך סיבות, וואס איינינע פון זיי בערעכטיגען אפילו דאס צוריקלויפען פון די מעהר שוואכערע און פחדנות'דיגע עלעמענטען.

גראד הייאהר זענען געווען אויסערארדענטליך-שלעכטע מעטעאראלאגישע בעדינגונגען (רעגענס, פערפלייצונג און פערמעהרונג פון די בייסענדיגע פליגעלעך). די פארען גופא זענען געווען נישט צוגעגרייט צו א באלדיגער ערד-איינארדנונג און דער וועג-פערקעהר איז געווען ביז גאר שלעכט. עס האט זיך געפיהלט א דוחק אין בוי-מאטעריאל. די טראקטארען און אקער-אייזענס פון אמעריקע זענען אנגעקומען נישט צו דער צייט און צוליב דעם איז אין א בעדייטענדיגער מאס אראפגעריסען געווארען די ערד-אויפאקערונג. עס זענען אויך געמאכט געווארען א רייה פעהלערן, ביי דער בעווארנונג מיט נאהרונגס-מיטלען און אנדערע נויטיגע זאכען. דאס אלץ האט זעהר שלעכט געווירקט אויף א געוויסען טייל איבערוואנדערער, וואס איז נישט געווען בכוח אויסצוהאלטען די שווערע נסיונות און מען האט זיך אנגעהויבען אפטראגען צוריק אין די אלטע היימלאזע היימען.

פערשטעהט זיך, אז די ערשטע אנטלאפענע פון בירא-בידזשאן, אנקומענדיג צוריק אין זייערע היימען, וואו מען האט זיי ערשט מיט א פאר חדשים צוריק ארויסבעגלייט מיט אזויפיל פאראד און בעגייסטערונג, האבען געמוזט אויסטראכטען די סאמע ווילדסטע זאכען וועגען בירא-בידזשאן, כדי אזוי ארום זיך ריינוואשען פאר זייער אנטלויפען פון דארטען און דאס גופא האט שוין ארויסגערופען א געוויסע פאניק ביי די משפחה-לייט און קרובים, וואס האבען זייערע זיהן און טעכטער, טאטעס און ברידער פערשיקט, נעבעך, „אהינצו" און מען האט די מעהרערע פון זיי אנגעהויבען שיקען תחנונים-בריף, ווי אויך אפילו געלט, אז זיי, די „פערשיקטע" זאלען זיך למען-השם אומקעהרען וואס גיכער אהיים, איידער עס וועלען זיי צעבייסען די פליגעלעך, אדער עס וועלען זיי צערייסען די בערען מיט די לעמפערסען.

אט אזעלכע בריף און געלדער פון די אלטע היימען האבען אויך נישט איינעם בעוועגט זיך אפצוטראגען, וואס גיכער פון דעם פייכטען און בייסיגען בירא-בידזשאן.

אויך אפילו מערעזשין, דער רעאלער פאליטיקער און רער, וואס האט קיינמאל קיין מורא נישט אריינצוקוקען דעם ביטערען אמת אין די אויגען אריין און דערצעהלען וועגען איהם (דעם אמת) בפרהסיה און מיט אלע פרטים, אויך אפילו ער האט נאך זיין פעסימיסטישען בעריכט אין מאסקווע, געהאט גענוג מוט אונטערצושרייבען די ווענדונג פון צענטראלען „קאמערד" און „געזערד" צו אלע קאמיטעטען און געזערדען אויף די ערטער, וועגען א פערברייטערטער און פערשטארקטער אויפקלערונגס ארבייט בנוגע דער ווייטערדיגער ארבייט פאר בירא-בידזשאן, וואס דארף זיך דאך פערוואנדלען אין „א יודישען נאציאנאלען, אדמיניסטראטיו-טעריטאריאלען איינס"...

אין אט דער ווענדונג (זעה „עמעס" פון 21-טען אויגוסט) ווערט צווישען אנדערעס געזאגט אויך פאלגענדעס:

„אויף וויפיל בירא-בידזשאן דארף להבא ווערען א גרויסער איבערוואנדערונגס-צענטער און כדי אפצוהיטען די רוהיגקייט און זיכערקייט פון די פאמיליעס פון יענע איבערוואנדערער, וואס ארדענען זיך איצט איין אין בירא-בידזשאן, איז נויטיג, אז מען זאל אויף די ערטער אפלייקענען די פאלשע און בייזוויליגע קלאנגען, און אז די ברייטע יודישע מאסען זאלען וואס נעהנטער זיין בעקאנט מיט'ן צושטאנד פון דער ארבייט אין בירא-בידזשאן, סיי מיט די פאזיטיווע זייטען און דערגרייכונגען און סיי מיט די נעגאטיווע זייטען, שוועריגקייטען און דעפעקטען אין דער ארבייט.

„עס איז געוואונשען, אז צוזאמען מיט'ן בעריכט פון „קאמערד" און „געזערד" זאל מען אויך אויף די דאזיגע פערזאמלונגען פארלייענען די בריף, וואס זענען בעקומען געווארען פון בירא-בידזשאן. עס זאלען ארויסטרעטען די צוריקגעקומענע איבערוואנדערער מען זאל נאכדעם בעהאנדלען דעם אינ-

(ווייטער זעה 7-טע זייט)

עפענונג פון א ראבינער-סעמינאר אין סאראיעווא.

סאראיעווא, (יט"א) דעם 15 אקטאבער ה. י. איז געעפענט געווארען דער ניי-געגרינדעטער ראבינער-סעמינאר. אלס רעקטאר פון סעמינאר וועלכער בעזיצט די רעכט פון א מיטעל-שול, איז בעשטימט געווארען דער ספרדישער רב-הכולל אין סאראיעווא הרב דר. מ. לעווי. ביים סעמינאר געפינט זיך אויך אנ'אינטערנאט.

—:0:—

נייע ספרדיש-יודישע צייטשריפט אויפ'ן באלקאן.

בעלגראד, (יט"א) אין סקאפיע (דרום-סערביען) האט אנגעהויבען צו ערשיינען א נייע ספרדיש-יודישע צייטשריפט א. נ. „לא רענענסאנסיע יודיא ען עסקאפיא". אין דער צייטשריפט ווערען פערעפענטליכט ארטיקלען אין דער שפאנישער שפראך מיט לאטיינישע בוכשטאבען און אין דער סערבישער שפראך מיט צירילישען אלף-בית.

—:0:—

די נייע דייטשע ביבעל-איבערזעצונג פון דער בערלינער יודישער קהלה.

בערלין, (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון בערלינער קהלה-ראט האט דער פערוואלטונגס-מיטגליד נאלדשמידט, אויף דער פראגע, וועגען דעם מצב פון די איבערזעצונגס-ארבייטען פון דער ביבעל, וואס דארף ארויסגעגעבען ווערען דורך דער בערלינער קהלה אין דער דייטשער שפראך, מיטגעטיילט, אז די ערשטע פיר ביכער פון „חמשה חומשי תורה", ספר יהושע, מלכים, ירמיהו און אנדערע זענען שוין איבערזעצט. פראפ. לעווע האט צוגעגעבען, אז די איבערזעצונגס-ארבייט גיהט צו לאנגזאם, ווייל זי דארף ענטשפרעכען די נייעסטע פאדערונגען פון דער וויסענשאפטליכער קריטיק.

וועגען פארזיץ פון אוניווערסעלען-פערבאנד פון דער יודישער יוגענד.

פאריז, (יט"א) דער לעצטער קאנגרעס פון „אוניווערסעלען פערבאנד פון דער יודישער יוגענד" (אוניאן אוניווערסעל דע לא זשענעס זשואיוו) האט אויסגעוועהלט אלס פארזיצער דעם רב-הכולל אין אלעקסאנדריען הרב דוד פראטא. הרב פראטא האט אבער נישט אנגענומען דעם פארזיץ-אמט, מאטיווירענדיג זיין אפזאג דערמיט, וואס עס איז שווער אנצופיהרען אין אלעקסאנדריען מיט די ארבייטען פון פערבאנד, וועמענס זיץ-ארט עס געפינט זיך אין פאריז. ווי מיר ווערען געוואויר, וועט קיין אלעקסאנדריען ארויספאהרען א ספעציעלע דעלעגאציע, כדי בעטען דעם רב-הכולל פראטא. ער זאל דאך איבערנעהמען דעם פארזיץ פון פערבאנד.

בעגריסונגען לכבוד דער פערשטענדיגונג צווישען דער ספרדישער-פעדעראציע און די ציוניסט. אינסטיטוציעס

ירושלים, (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערשטענדיגונג, וואס איז צושטאנד געקומען צווישען דעם אלוועלטליכען פערבאנד פון ספרדישע יודען און די ציוניסטישע אינסטיטוציעס וועגען דער צוזאמענארבייט אין און פאר ארץ-ישראל, האט דער רב-הכולל פון אלעקסאנדריען הרב דוד פראטא איבערגעשיקט א בעגריסונג דעם ספרדישען וועלט-פערבאנד אין ירושלים, אין וועלכער עס ווערט צוו. אנד. געזאגט: די ידיעה וועגען דער פערשטענדיגונג צווישען דעם ספרדישען וועלט-פערבאנד פון איין זייט און פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און די יודישע נאציאנאלע פאנדען פון דער אנדערער זייט האט מיר פערשאפט פיל פרייד. אין צוזאמענהאנג דערמיט שיק איך אייך איבער א בעגריסונג אין מיין נאמען און אין נאמען פון מיינע פריינד אין איטאליען און אלעקסאנדריען. איך בין איבערצייגט, אז די געשלאסענע פערשטענדיגונג וועט ברענגען פיל נוצען דער אויפבוי-ארבייט פון אונזער פאלק און אונזער היילינ לאנד, ווייל די גרעסטע געפאהר איז דער ברידער-קאמף, וועלכער האט אלעמאל געבראכט צו דער פערניכטונג פון פעלקער.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

— און איבערגעצויגען אויף —

צעגעלניאנא 25, טעל. 26-87

ספעציעל ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע. אלע ארטן אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אוו.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

18 דאנערשטאג — ד — תרפ"ט תשרי

אקטאבער

זון-אויפגאנג 6.04
זון-אונטערגאנג 4.43

קאנטראל-פערזאמלונגען פאר רעזערוויסטען.

(2) היינט דארפען זיך שטעלען אויף לעשנא 9, די רעזערוויסטען פון 1888 י. וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 4-טען קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף

A, B, C, D, E, F, G, H.

אויף נאווא-צעגעלניאנא 51, דארפען זיך מעלדען די רעזערוויסטען פון 1900 י., וואס וואוינען אין 7-טען פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף

A, B, C, D, E, F, G, H.

מארגען, דאנערשטאג דארפען זיך שטעלען אין דער קאמיסיע נומער 1 (לעשנא 9) די רעזערוויסטען פון יאהרגאנג 1888 פון 10-טען און 4-טען קאמיסאריאטען, וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף די ליטערע:

I. J. K. L. Ł. M. N. O.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (נ. צעגעלניאנא 51) — די רעזערוויסטען פון יאהרגאנג 1900, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 4-טען קאמיסאריאט און וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף די ליטערעס:

I. J. K. L. M. N. O.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1908.

היינט דארפען זיך רעגיסטרירען אלע געבוירענע אין 1908 י. וועלכע וואוינען אין 4. פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

H, Ch, I, J, K, L, Ł.

מארגען — פון 4 קאמיסאריאט

M. N. O. P. R. S.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין לאקאל פון מיליטעריש-פאליצייאישע ביורא ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) און קומט פאר פון 8.15 ביז 1 א זייגער בייטאג.

ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען מיטברענגען א פאס מיט א פאטאגראפיע, אדער אנ'אנדער דאקומענט וואס בעשטעטיגט די אידענטישקייט פון דער פערזאן. פאר נישט מעלדען זיך צו דער רעגיסטראציע דראהט א שטראף.

פערזאנען מיט „קארטא-פאביטו" דארפען זיך אויך רעגיסטרירען.

הלואה פאר דער קראנקען-קאסע

(—) נעכטען איז צוריקגעקומען פון לעמבערג דער פארזיצער פון דער קראנקען-קאסע פערוואלטונג ה' קאלושינסקי, ה' קאלושינסקי האט אין לעמבערג ערלעדיגט אלע פארמאליטעטען אין צוזאמענהאנג מיט דער 2 מיליאניגער הלואה, אזוי אז די ערשטע ראטע פון דער הלואה וועט שוין דערהאלטען ווערען אין דער לויפענדער וואך.

אינטערנאצ. צוזאמענפאהר פון קאמיסיאנערען און אגענטען.

שבת, זונטאג און מאנטאג וועט אין וויען פארקומען אנ'אינטערנאציאנאלער צוזאמענפאהר פון אגענטען, קאמיסיאנערען א. אז. וו.

דער צוזאמענפאהר וועט בעהאנדלען א רייה פראגען פון אינטערנאציאנאלען מסחר.

דינסטאג וועט די פארטזעצונג פון'ם צוזאמענפאהר פארקומען אין בודאפעשט.

פון לאדז פאהרען ארויס צום צוזאמענפאהר ה' קראטאשינסקי און דירעקטאר מ. היימאן.

א סוחרים-צוזאמענפאהר.

היינטיגען פרייטאג און שבת קומט פאר אין ברעסלוי א צוזאמענפאהר פון די פוילישע און דייטשע סוחרים. דער צוזאמענפאהר האט דעם ציל איינצושטעלען נארמאלע האנדעלס-בעציהונגען צווישען פוילען און דייטשלאנד און אנצוקניפען פערבינדונגען. בפרט איז דער צוזאמענפאהר געווארען אקטועל און נוימיג צוליב דעם, וואס בקרוב וועט געשלאסען ווערען דער פויליש דייטשער אבמאך.

אינ'ם צוזאמענפאהר וועלען זיך בעטייליגען סוחרים-פארשטעהער פון ווארשא, לאדז, קאטאוויץ, פויזען, בידגאשטש. צוו. אנד. געהערט צו דער פוילישער דעלעגאציע דער בעקאנטער יודישער עקאנאמיסט געוועזענער סענאטאר פ. ראטענשטרייך. פארזיצער פון דער פוילישער דעלעגאציע וועט זיין אטשמיאנאווסקי פון פויזען. פארזיצער פון דער דייטשער דעלעגאציע וועט זיין דער פארזיצער פון דער ברעסלויער האנדעלס קאמער פרייגאנג.

די פוילישע דעלעגאציע וועט אבהאלטען א פאר-בעראטונג אין קאטאוויץ. פון לאדז פאהרען ארויס אויף דער פאר-בעראטונג אין קאטאוויץ און אויפ'ן צוזאמענפאהר אין ברעסלוי וויצע-פארזיצער פון סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 73) ה' לעווענשטיין און דירעקטאר אדוו. היימאן. אויפ'ן צוזאמענפאהר אין ברעסלוי וועט דער רעפעראט האלטען ה' פרייגאנג פון ברעסלוי און א קארעפעראט — דער פארזיצער פון פויזנער האנדעלס-קאמער ה' שיקארסקי.

נאכ'ן צוזאמענפאהר וועט די ברעסלויער האנדעלס-קאמער איינארדנען א ראוט פאר די בעטייליגטע.

אינטערווענץ וועגען פערלענגערען די האנדעלס-צייט אין די קאלאניאל-געשעפטען.

צוליב די לעצטע רעפרעסיעס און גרויסע שטראפען אויף די קאלאניאל- און שפייז-געוועלבער ביי וועלכע מען האט געטראפען קויפער נאך 7 אין אוונט, איז נעכטען געפאהרען א דעלעגאציע פון קאלאניאל-פערבאנד צעגעלניאנא 15 אין די פערזאנען פון פרעזעס אולינאווער, און וויצע-פרעזעס גאטליב מיט א מעמאריאל צום האנדעלס- און אינערן-מיניסטעריום וועגען פערלענגערען די האנדעלס-צייט טעגליך ביז 8 און זונטאג ביז 10 א זייגער פריה.

אויטא דערדריקט אנ'ארבייטער צום טויט

(—) אין לענטשיץ איז דורך א משאות אויטא דערדריקט געווארען אנ'ארבייטער יאנאווסקי. בעת דער אויטא, וואס געהערט צו די ברידער רייכערט, איז געשטאנען פאר א מאנופאקטור-געשעפט און מ'האט אויף איהם געלאדען סחורה האט דער שאפער כדי אנצובינדען דעם וואגען צום אויטא א שטויס געטון דעם אויטא אויף צוריק, דער 26-יאהריגער יאנאווסקי, וועלכער האט געלאדען די סחורה האט בעקומען א שטויס און איז צודריקט געווארען, א פערבלוטיגטער איז ער געפאלען און איז באלד געשטארבען, יאנאווסקי האט איבערגעלאזט א פרוי מיט 3 קינדער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(2) אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50); ק. כאדזשינסקי (פעטריקאווער 104); סאקעלעוויטש (פזשעיאזד 19); רעמבילינסקי (אנדזשעיא 28); זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25); קאספערקאוויטש (זגערזשער 54); ס. טראוקאווסקא (בזשעזשינער 56).

פון „אוזדראוויסקא".

די איינשרייבונגען אויף ארויספאהרען אין „אוזדראוויסקא" אויפ'ן 9. סעזאן הויבען זיך אן היינט דאנערשטאג 3 נאכמיטאג אין קאנצעלאריע (ציגעל-גאס 57).

מ'דארף מיטברענגען א פאס.

קאאפעראטיוו „שילא" וועט האבען א פראצעס.

(ב) אויף נארוטאוויטש 52 געפינט זיך א קאאפעראטיוו פון די טראמוואי-אנגעשטעלטע „שילא" מיט א ספעציעלען געוועלב פאר מילכווארג.

די פאליציי האט פעסטגעשטעלט, אז אין געוועלב ווערען פערקויפט פראדוקטען צו הויכע פרייזען און געמאכט א פראטאקאל. די שטעטישע סטאראסטווע האט דעם קאאפעראטיוו בעשטראפט מיט 2500 זל. אדער מיט 14 טאג ארעסט. געגען דער פערקויפערין איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א פראטאקאל און זי וועט האבען א פראצעס.

לתקנות עגונות מעיר לאדז.

עס זענען אנגעקומען בעגלויבטע ידיעות וועגען גורל פון פאלגענדע לאדזער געוועזענע מיליטער-לייט, וואס האבען געדינט אין דער מלחמה-צייט, זייערע פרויען קאנען זיך ווענדען צום הרב סגאל לאדז פאלודניאווא 25. אבראמטשיק ארי' ליב גדלי' בן ישראל חיים, בוכוואלד חיים, בארוך אליעזר, גאטפריד דוד, נערשקאוויץ אברהם, געלבארט יעקב, גוטמאן דוד, וויינבערג ליב, וויגטער מענדעל מבאלאץ אנראדאווא 9, מיליך ניסן בן ישעיה, קעלכמאן פסח, קאווספינסקי העניך, קאטא דוד, שענפעלד העניך און משה בן שמואל יוסף איזביצקי לאדז קיעלבאך 14.

צוגע'גנב'עט א קעסטעל מיט ברילען.

(—) אויף וואלבארסקא 10 האט מען ביי נתן פעדערנהענדלער צוגע'גנב'עט א קעסטעל מיט ברילען, וועלכעס האט געהערט צו הערשעל פינקעלשטיין פון לוטאמירסק. די גנבה בעטרעפט אנ'ערך 600 זלאטיס. די סחורה געהער צו אנ'ארימען יוד, וועלכער פערליערט אזוי-ארום זיין פרנסה.

ווער ס'ווייס עפיס וועגען דער גנבה בעט מען מיטצוטיילען ביי ראזענבלום יודישע גאס 11.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ.

גאסטראלען פון דעם אמעריקאנער סטאר **בעני אדלער** מיט'ן אנטייל פון די לאדזער ליבלינגע באריסאווא און ראבינאוויטש.

פרייטאג, דעם 19-טען אקט., 9 אין אוונט
די זעהר אויסגענומענע פיעסע
סטודענטען-ליבע
אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סיגעל.
הויפט ראל „באריס"—ב. אדלער.

שבת, ד. 20-טן, זונטאג, ד. 21 טן, 9 אוו.
צום ערשטען מאל אין לאדז! פרעמיערע!
דער נייעסטער שלאגער פון ניו-יארק
דער שפיגעל פון לעבען
אין 4 אקטען מיט פראלאג און עפילאג מיט געזאנג פון קאלמאנאוויטש. — די הויפט-ראל „מאריס טרעמפ"—ב. אדלער.

שבת, 3.30 נאכמיטאג צו ביליגע פרייזען
קעניג ליר
אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון י. גארדין. — די הויפט-ראל „דוד משה'לס"— בעני אדלער.

מאנטאג, ד. 22-טען, 9 אוונד—גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 2.50
אטעללא טראגעדיע אין 5 אקטען פון שעקספיר.
הויפט ראל „אטעללא"—ב. אדלער.

עס נעהמט אנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאן, באריסאווא, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.
אדמיני: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין פילהארמאניע-קאסע.

ערפרישונג פון באר
KARMEL
?
וואו און ווען?

פון יודישען שול-לעבען.

די טעג איז פארגעקומען אין לאדז א קאנפערענץ פון דירעקטארען פון גימנאזיעס וואס זענען אנגעשלאסען אן „פערבאנד פון יודישע געזעלשאפטליכע מיטעל-שולען אין פוילען" (פארזיצער פון פערבאנד ד"ר מ. ברודא). די קאנפערענץ אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט 16 מיטעלשול-דירעקטארען פון גאנצען פוילען, האט אויסגעהערט די רעפעראטען וועגען דער ארגאניזירונג פון דער יוגענד אין די יודישע מיטעל-שולען (רעפערענטען דיר. ריגער פון לאדז און דיר. ד"ר שטרויך פון וולאצלאוועק), וועגען די קאעדוקאציע פראגען אין די מיטעל-שולען (רעפערענט דיר. וויססאק פון ראדאם), וועגען דער ארבייט פאר'ן קרן קימת לישראל אין די יודישע מיטעל-שולען (רעפערענט דיר. ד"ר זעמעל פון פיעטרקאוו), וועגען דער פראגע פון לעהרער-קוואליפיקאציעס (רעפערענט דיר. ד"ר שטרויך) און וועגען די פינאנציעלע פלענער פון פערבאנד פון די מיטעל-שולען (רעפערענט ד"ר א. טארטאקאווער). אין אלע פון די רעפערענטען בעהאנדעלטע פראגען זענען נאך א אויספיהרליכער דיסקוסיע אנגענומען געווארען א רייה בעשלוסען. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען צו רעארגאניזירען דעם פערבאנד פון מיטעלשול-דירעקטארען, וואס שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט פון נאציאנאלער ערציהונג. די פראוויזארישע לייטונג פון פערבאנד האט איבערגענומען דיר. רוססאק פון ראדאם.

א גרוס פון אירקוטסק

לאדזער איינוואוינער נתן גאלדבערג זוכט זיינע עלטערען.

(—) ביי ה' נאוואק אויף שקאלנע גאס 33 האט זיך אפגעשטעלט א קריסט, וועלכער איז נישט לאנג געקומען צו פאהרען פון אירקוטסק, דער קריסט האט געבראכט א גרוס פון לאדזער איינוואוינער נתן גאלדבערג, מיט וועלכען ער איז צוזאמען געווען אין פוילישען מיליטער און שפעטער אריינגעפאלען אין געפאנגענשאפט צו די באלשעוויקעס. זיי זענען פער'משפט געווארען צו תפיסה און דערנאך אמנעסטירט געווארען, נאר גאלדבערג האט געהאט אין לאדז עלטערען, אברהם און אסתר גאלדבערג, וועלכע האבען געוואוינט אויף גדאנסקא (דלוגע 39). די עלטערען אדער אנדערע קרובים פון נתן גאלדבערג'ן, וועלכע ווילען וועגען איהם געוואויר ווערען, דארפען זיך ווענדען צו ה' נאוואק לויט'ן אויבען אנגעוויזענעם אדרעס.

א לאדזער חזן האט ערפאלג אין פאריז.

דער לאדזער חזן וואלף זשעמבינסקי, א זוהן פון פנחס זשעמבינסקי, איז אויף די ימים נוראים און סכות איינגעלאדענט געווארען צו דאווענען אין א פאריזער שוהל.

די יודיש פראנצויזישע פרעסע אין פאריז לויבען שטארק דאס דאווענען פון אונזער בן-עיר און זאגען איהם פאר א גרויסע צוקונפט.

א חשק בעקומט מען צום עסען.

פארוואס רעדן נישט. אפילו אויף דער עלטער קען מען זיך דערלויבען אויף א אויסגעצייכענטע נאהרונג און זיך פיהלען פרעהליך און מונטער. די בעגרעניצונג פון פליישיגע מאכאלים לאזט זיך כמעט גארנישט מערקען, ווייל פערבונדען מיט די פרישע און געקאכטע פרוכטען, ד"ר עטקערס בודיניעס, וועלכע ווערען צוגעריכט, איז מילך איז א וויכטיגער פאקטאר, ניבען צו נישט ווענינ צו דערהאלטען דאס געזונד. מיט דעם דעליקאטען ריח און אויסגעצייכענטען געשמאק דערקוויקען זיך דערוואקסענע און קינדער.

הויפטזעכליך ביים דערנעהרען קינדער שפילען ד"ר עטקערס בודיניעס א גרויסע ראלע, ווייל זיי ענטהאלטען מינעראל-זאלץ, וואס איז אומבעדינגט נויטיג פאר בלוט-ארמע און פאר די ענטוויקלענדע ארגאניזמען.

Dr. Szyfman
צוריקגעקעהרט
און נעהמט ווייטער אן.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, TEL. 47-67
ספעצ. פון אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
בעהאנדלונג מיט קווארץ-לאמפען-שטראהלען
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 1—3 נאכמ. און פון 5—7 אוונד.

היינט אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.

(ענדע פון דער 1טער זייט)

זענען היינט בעצאָלען רעם פאָרזיצענרען פון יורישען טעקסטיל־פעראיין ראָזאָר פערנאַמענט און איהם שטאַרק געשלאָגען.

די זעלבע גרופע האָט אויך שפּעטער רעמאָ־לירט רעם לאָקאַל פון יורישען קולטור־אַמט און געשלאָגען רעם סעקרעטאַר פון טעקסטיל־פעראיין ראַטמ. מאָרגענטאַלער.

צוליב די ראָזינע געשעהענישען איז פאָרגע־קומען אַ ספעציעלע זיצונג פון פּרעזידיום פון קולטור אַמט און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַריינצולאָזען אין לאָקאַל פון קולטור־אַמט נאָר מיטגלידער פון די פעראיינען.

רער קאָמיטעט פון „בונד" האָט בעשלאָסען אַרויסצולאָזען אַנ'אויפרוף, אין וועלכען ס'ווערט נע־טאַרעלט די ראָזיגע געשעהענישען אויפ'ן שאַרפסטען אופן.

——=:§:=——

פרעסע-שטימען וועגן שטרייק אין לאדז

די פּוילישע פּרעסע גיט אָפּ פיל פּלאַץ פאַר אינפאָרמאַציעס וועגן לאָדזער טעקסטיל־ און אַל־געמיינעם שטרייק און ברענגט אויך אָפּהאַנדלונגען וועגן שטרייק, אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, וואָס רער אַרבייטס־מיניסטער יורקעוויטש האָט גענומען אויף זיך די פערמיטלונג און צונויפצורופען אויף היינט אַ קאָנפערענץ פון ביידע צדדים קיין ווארשא שרייבט דער געכטיגער „ראָבאָטניק" אין אַ לייט־אַרטיקעל א. נ. פערמיטלונג: רער שטרייק־קאָמי־טעט האָט אָנגענומען די איינלאַדונג אויף דער קאָנ־פערענץ, האָט אָבער בעשלאָסען ווייטער צו פיהרען רעם שטרייק, דאָס בעווייזט ווי ווייט פעראַנטוואָרט־ליך ס'זענען די פיהרער פון שטרייק. רער אַלגע־מיינער שטרייק איז פּראָקלאַמירט געוואָרען נישט צוליב עפּעס אַ רעמאָנסטראַציע נאָר צוליב רעם, וואָס אַלע פרידליכע מיטלען זענען ערשעפּט גע־וואָרען. ווי באַלד די רעגירונג האָט פאָרגעשלאָגען אַ פערמיטלונג, זענען די אַרבייטער אויף איהר איינ־געגאַנגען, זיי האָבען אָבער בעשלאָסען ווייטער דער־ווייל צו שטרייקען. אַ סמן אַז זיי ווילען פערענדיגען רעם שטרייק זיי האָבען אָבער כוח איהם ווייטער צו פיהרען.

רער מאַסען כאַראַקטער פונ'ם שטרייק, די רוהיגקייט פון די אַרבייטער טראָץ רעם הונגער וואָס פרעסט זיי אויף מוז איבערציינגען די רעגירונג, אַז פאָדערונגען פון די אַרבייטער מוזען נאָכגעגעבען ווערען, מ'טאָר נישט פּרובען זייער געדולד, וועלכע האָט ראָך גרעניצען. און צום סוף פיהרט אויס די צייטונג: די שטענדיגע שטרייקען אין לאָדז, וואָס זענען שוין געוואָרען כראָניש אין דער טעקסטיל אינדוסטריע מוזען רעווענען פאַרנעהמען אַ סאַני־רונג פון דעם אינדוסטריע־צווייג. די מלוכה מוז רעווידירען איהר האַנדעלס־ און קרעדיט־פּאָליטיק בנוגע דער טעקסטיל־אינדוסטריע, ווייל אַזוי ווייטער קען עס ראָרט נישט בלייבען, אויב מ'וויל נישט אַז לאָדז זאָל בלייבען אַ שטענדיגע וואונד און מקור פאַר קאַטאַסטראָפעס.

אַ גאַנץ אַנדערע פראַגע, וואָס איז אַרויפגע־שוואומען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן לאָדזער שטרייק בעריהרט רער קראקאווער „קוריער אילוסטראָוואַני" — די שטעלונג פון לאָדזער און פּעטריקאָווער מאַגיסטראַטען. די צייטונג האַלט, אַז די מאַגיסטראַ־טען דאַרפען פערוואַלטען מיט רעם שטעטישען פער־מעגען און ווירטשאַפט, מיט זייער שטרייקען פער־שווערען זיי זיך אַליין די ראָזיגע אויפגאַבע און ברענגען שאָרען רער שטאָט, ווייל פונ'ם שטרייק ליירען פיל איינוואוינער וואָס זענען נישט פערבונדען מיט'ן טעקסטיל־שטרייק. די צייטונג דערצעהלט ווייטער, אַז אין געוויסע קרייזען האָט מען זיך אַרומגע־טראָגען מיט אַ פּראָיעקט, אַז די מאַגיסטראַטען פון די גרעסערע שטעט זאָלען איבערנעהמען די פונקציעס פון די אַדמיניסטראַציע אָרגאַנען פון רער ערשטער אינסטאַנץ.

די איצטיגע האַנדלונג פון לאָדזער מאַגיסטראַט וועט זיי זאַ וואָרנונג, אַז דאָס זאָל נישט געשעהען.

פון דער פאלקס-אוניווערזיטעט
ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

די נאָהענטסטע פאָרלעזונגען פון פאָלקס־אוני־ווערזיטעט קומען פאָר שבת און זונטאָג: שבת 5 נאָכמיטאָג קומט פאָר אין רער ציוניסטישער אָר־גאַניזאַציע די ערשטע פון ציקל העברעאישע פאָרלע־זונגען איבער יורישע געשיכטע. רעפערירען וועט רער בעקאַנטער העברעאישער שריפטשטעלער, פּע־ראַגאַג און אַרויסגעבער פון „הכוכב", ה' א. לו־באַשיצקי.

זונטאָג קומען פאָר 4 פאָרלעזונגען: אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אויף רוזאָווסקאַ־נאָס — ד"ר פעלדמאַן, אין „סיני" (גלובנאַ 62) — א. לו־באַשיצקי. דער אַריינגאַנג צו אַלע פאָרלעזונגען איז פריי.

„גראַנד־קינאָ".

אין „גראַנד־קינאָ" טעאַטער געהט רער שעהנער פילם „רער שייק'ס טאָכטער" מיט די שעהנע אַר־טיסטקע בעבע ראַניעלס אין רער הויפּט־ראָלע.

בעבע ראַניעל'ס שפּילט אין רעם בילד, וועל־כעס איז אַ געוואַלטיגע אָריענטאַלישע ליבעס דראַ־מאַ, אַלס „טאָכטער פון אָריענט", זי בעצויבערט מיט איהר שפּיל און רייסט מיט יעדען צושויער.

אויסערדעם ווערט נאָך געגעבען אַ שעהנע 2 אַקטיגע קאָמעדיע.

קאַפּיטאָל.

אין קינאָ טעאַטער „קאַפּיטאָל" ווערט אויפ־געפיהרט רער שלאַגער־פילם „רער מענש אָהן גע־וויסען" (אָרער „די נקמה פון שיקואַל") מיט דעם לעצטענס בעריהמטען טראַגיקער בערנאַרד געצקע, אין דער הויפּט־ראָלע.

אויסערדעם ווערט געגעבען אַ 2 אַקטיגע שעה־נע קאָמעדיע.

„פּאַלאַס".

אין נייעם שעהנעם קינאָ טעאַטער „פּאַלאַס" ווערט יעצט געגעבען ראָס לאַנג ערוואַרטעטע ערשט־קלאַסיגע בילד „סוועגנאַלי" מיט פּאַוּל וועגענער אין דער טיטעל־ראָלע.

ראָס בילד איז די גרעסטע דראַמע אין מענשלי־כען לעבען, און האַלט רעם צושויער אין כסדר־דיגער שפּאַנונג. איבער רעם אויסערגעוועהנליכען שפּיל פון דעם גרויסען שוישפּיל־קינסטלער, דאַרפען מיר ספּעציעל נישט שרייבען, רען יעדען קינאָ נעהער איז וועגענער גוט בעקאַנט. אויסערדעם ווערט געגעבען אַ 2 אַקטיגע קאָמעדיע.

מעלדונגען.

אַכטונג לוין=וועבער

היינט ראָנערשטאָג רעם 18. אָקטאָבער 4 נאָכמיטאָג קומט פאָר אַ מאַסען־פערזאַמלונג אין צוזאַמענהאַנג מיט רעם יעצטיגען אַלגעמיינעם טעקס־טיל־שטרייק.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג פון בוזיגער 7.

אַכטונג, דאַמען-מאַגאַזין-שניידער אַרב.

היינט ראָנערשטאָג פּינקטליך 3 נאָכמיטאָג קומט פאָר אין לאָקאַל פון פעראיין, קאָנסטאַנטינער 26 אַ פערזאַמלונג פון אַלע דאַמען־מאַגאַזין־שניי־דער־אַרבייטער וועגען אַנ'אַקציע אין פאַך. 1817

די פערוואַלטונג פון בעקלייר־פעראיין.

ערעפנונג פון באר
? KARMEL
וואו און ווען?

אַלע
האבען זיך שוין איבערציינגט, אַז די
בליגסטע און רעעלסטע
פּערפומעריע
— איז נאָר ביי —
י. דרוקער
11 זאַוואַדזקאַ 11
טעלעפאָן 92=75.
בעמערקונג: יעדער קויפער בעקומט גראַטיס אַ פלעשעל פּערפום
פון דער וועלט-בעריהמטער פירמע „Fascinatto" Berlin

אכטונג, פריזיער-מייסטער!
די צווישען-פעראיינס-קאמיסיע פאלודניאווא 4 און אגראדאווא 9

רופט אַלע לאָדזער פריזיער־מייסטער, מיטגלידער פון ביידע פעראיינען אויף

א גרויסע פערזאמלונג

היינט דאָנערשטאָג, 8.30 אָווענד אויף פּאָלודניאָווא 4, מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג:

1) בעריכט פון דער מיטוואָכ'דיגער קאָנפערענץ; 2) קאָמוניקאַט פון די פריזיער־מייסטער פאַר דער שטאָט לאָדז און 3) דער אַלגעמיינער שטרייק אין לאָדז.

געדענקט, אַז מיט אייער נישט קומען אויף דער פערזאַמלונג, ברעכט איהר אַליין אונטער אייער עקזיסטענץ. 1824 מיט אַכטונג די צווישען=פעראיינס=קאָמיסיעס.

טעלעגראמען.

צוגרייטונג צו דער פויליש-ליט-ווישער קאנפערענץ.

קאָוונא, 17. (אַטע) אין ליטווישען אויסערן־מיניסטעריום גרייט מען זיך שטאַרק צו רער פּויליש־ליטווישער קאָנפערענץ, וועלכע ראַרף פאָרקומען רעם 3. נאָוועמבער אין קעניגסבערג, אין אַ פּרעסע אינטערוויאו האָט וואַלדעמאַראַס ערקלערט, אַז אויף רער רערמאָהנטער קאָנפערענץ וועט ליטע אַבסאָלוט נישט ענדערען איהר שטעלונג אין רער ווילנער פראַגע.

אויפשטאנד געגען שפאניען
מלחמה געגען די אויפשטענדיגע.

מאַדריד, 17. (אטע) אין שפּאַנישען טייל פון סאַריאַנאַ האָט מען ענטדעקט אַ בעוואָפענטען אויפ־שטאַנד געגען שפּאַניאַן. ראָס שפּאַנישע מיליטער האָט געפיהרט אַ רעגעלמעסיגע מלחמה געגען די אויפשטענדיגע און זיי פעריאָגט. ראָס רעגירונגס־מיליטער האָט פערנומען 26 פּולעמיאָטען, 4 האַר־מאַטען, פיל אַמוניציע און 2000 בהמות.

4 אינזשיניערען אין רוסלאנד
פער'משפּט אויף 10 יאהר טורמע.

רינא, 17. (אטע) אין אופא האָט זיך פער־ענדיגט רער פּראָצעס פון 4 אינזשיניערען, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין סיסטעמאַטישען בע־שעריגען די מאַשינען און איגנאָרירען די אינטערע־סען פון די אַרבייטער, די אינזשיניער־ען זענען פער־משפּט געוואָרען אויף 5 ביז 10 יאָהר טורמע.

150 דייטשע אינזשיניערען קיין רוסלאנד.

רינא, 17. (אטע) פון מאָסקווא איז געקומען קיין בערלין אַ פאָרשטעהער פון די סאָוויעטען לאָ־באָוו. לאָבאָוו בעמיהט זיך, אַז קיין רוסלאַנד זאָלען אַרויספאָהרען 150 אינזשיניערען, די סאָוויעטען ווי־לען גאַראַנטירען די אינזשיניערען די פערזענליכע זיכערקייט. 15 אינזשיניערען האָבען אָנגענומען די איינלאַדונג און פאָהרען אַרויס קיין רוסלאַנד.

פאר שמוגלען ברילאנטען פער'משפּט אויף 4 יאהר טורמע.

טשעשין, 17. (א. וו.) דאָ איז פאָרגעקומען רער פּראָצעס געגען רעם בעקאַנטען ווינער יובילער אונגער, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין שמוגלען ברילאַנטען קיין דייטשלאַנד, בשעתו איז אונגער פערהאַלטען געוואָרען אויפ'ן וועג פון ווין קיין קראקא און מ'האָט ביי איהם געפונען 1 פּאַ־קעטען ברילאַנטען אויף אַ סומע פון 24 טויזענד ראָלאַר.

ראָס געריכט האָט איהם פערמשפּט אויף 35 טויזענד זל. שטראָף אָרער 4 יאָהר טורמע.

דייטשלאנד ווארט מיט דער אקציע וועגען רהיין-געביט
ביז נאָך די וואהלען אין אַמעריקא.

בערלין, 17. (אטע) לויט די ידיעות פון רער ענגלישער פּרעסע, האָט די דייטשע רעגירונג אונפערהאָפט געענדערט איהר שטעלונג וועגען אויי־בער־רהיין און רעזיגנירט פון אַרויסשיקען אַ נאָטע צו די אָקופּאַציע־מלוכות.

די דייטשען ווילען די פראַגע אָפּלעגען ביז נאָך די פּרעזידענטען־וואַהלען אין אַמעריקא, די דייטשען האַלטען, אַז נאָך די וואַהלען וועט אַמעריקא בעקומען אַנ'איינפלוס אויף דער אייראָפּעאישער פּאָליטיק.

אונגעהויערער שטורם-ווינד אין רוסלאנד.

קאָוונא, 17. (אַטע) מ'מעלדעט אויס מאָס־קוואַ, וועגען אַ שרעקליכען שטורם־ווינד, וועלכער האָט געפּושעוועט אין קערטש און אַנאַפּאַ, דער שטורם האָט אָנגעמאַכט אומגעהויערע שאָרענס, גאַנצע הייזער זענען איינגעפאַלען, אַלע רעכער זע־נען אַראָפּגעריסען געוואָרען. צוויי שיפען זענען אונ־טערגעגאַנגען, 8 פּערזאָן זענען אומגעקומען.

יאפאן וויל אויך פליהען
און בויט א גרויסע לופט=שיף.

לאָנראָן, 17. (א. וו.) „ריילי־מייל" מעלדעט אויס טאָקיאָ, אַז די יאַפּאַנישע רעגירונג אַרבייט אויס אַ פּלאַן אויסצובויען אַ גרויסע לופט־שיף, וועלכע זאָל קענען אַדורכמאַכען 3 טויזענד מייל אָהן אָפּשטעלען זיך.

פערמשפּט א קאמוניסט צום טויט
האט איטאליענישע געריכט מראגס ארויס דעם ערשטען טויט=אורטייל זייט 47 יאהר.

רוים, 17. (אטע) ראָס איטאַליענישע גע־ריכט האָט פערמשפּט צום טויט רעם קאָמוניסט רעלאַ מאַרושאַרא, אַנ'אַנדער קאָמוניסט איז פער־משפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תפיסה. ראָס איז רער ערשטער טויט־אורטייל אין איטאַליען זייט 47 יאָהר.

רער פערמשפּטער האָט דערלאַנגט רעם קעניג אַ ביטע וועגען בעגנעדיגונג.

שטרייק פון די פּארט-אַרבייטער אין אויסטראליען.

מעלבורן, 17. (ספּ. טעל.) אין אויסטראַליען שטרייקען אַלע פּאָרט־אַרבייטער, אויף די מיטינגען פון די אַרבייטער איז בעשלאָסען געוואָרען ווייטער צו שטרייקען, ביז די פאָרערונגען פון די פּאָרט־אַרבייטער וועלען נאָכגעגעבען ווערען.

שרעקליכער פארפאל אין א צירק
2 אַקראָבאַטען דער'הרג'עט.

בערלין, 17. (אטע) אין צירק „בוש" איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער פאַל, צוויי פראַנצויזישע אַקראָבאַטען זענען בעת רער פאָרשטעלונג אַראָפּגע־פאַלען פון רער הויך פון 3־טען שטאָק און זענען רער'הרג'ט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

וואהלען צום ענגלישען פּארלאמענט.

לאָנדאָן, 17 (א. וו.) די וואַהלען צום ענגלישען פּאַרלאַמענט וועלען פאָרקומען אין חודש סעפּטעמבער 1929.

פּוילישער דאמפער צושעדיגט אין לאמאנש-קאנאל.

לאָנדאָן, (ספּ. טעל.) נעכטען 5 אַ זייגער בייגינען האָט דער פּוילישער שול דאַמפער „איסקראַ" זיך צוזאַמענגעשטויסען אין לאַמאַנש־קאַנאַל, מיט אַ נאָרוועגישען דאַמפער וועמענס נאָמען ס'איז נישט געלונגען פעסטצושטעלען.

דער פּוילישער דאַמפער „איסקראַ" האָט אָנ־געהויבען געבען הילף־רוף סיגנאַלען. דערויף איז תיכף פון דאָווער אָפּגעשוואומען דער ענגלישער דאַמפער „ליידי דונקאַן" אויף דעם אָרט פון צוזאַמען־שטויס און האָט אויפ'ן בוקסיר, געבראַכט דעם פּוילישען דאַמפער אין פּאָרט דאָווער.

די צושעדיגונגען אויף דעם דאַמפער „איס־קראַ" זענען זעהר ערנסטע.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32=41
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער־שוועכע קראַנקהייטען. היילונג מיט קוואַרץ־לאָמפּען (האָר־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָווענד.

Dr. med. STUPEL
.12 Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועניערישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע, ליכט און ראַדיום, רענטגען־שטראַהלען און פּאָרגרי־ ליכט, קוואַרץ־טעראַפּיע.
נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָווענד.

Dr. med. B. ROBINZON
אינערליכע און קינדער=קראַנקהייטען.
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 10, טעלעפאָן 31-86.
נעהמט אָן פון 8–9½ פריה און ½3–4½ נאָכמ.

ספארט-בעוועגונג.

רעזולטאטען פון די זונטאג'דיגע "ליגע"-מעטשען וועגען דער מייסטערשאפט פון פוילען.

"ל.ק.ס." - "פאלאניא" 0:2 (0:2)

א פולשטענדיג פערדינטען נצחון האבען אפ-געהאלטען די הינע "ל.ק.ס." פערגאנגענעם זונטאג אין לאדז שלאגענדיג די ווארשאווער "פאלאניא" מיט א רעזולטאט פון 0:2

דער דאזיגער מעטש האט פאר "ל.ק.ט." א באזונדערע בעדייטונג. די מייסטערשאפטס-מעטשען פון דער "עקסטרא-קלאס" האלטען זיך שוין ביים ענדיגען, און ביז היינט איז נאך נישט קלאהר, וועלכע ס'איז דאס דריטע מאנשאפט וואס געזעצט זיך היי-יאהר מיט דער "עקסטרא-קלאס". ארום דעם דאזיגען ארט דרעהען זיך די הינע "ל.ק.ס." און דער איינציגער יודישער פוסבאל-קלוב אין דער "עקסטרא-קלאס" דער לעמבערגער "חשמונאי" און נישט קוקענדיג דערויף וואס "ל.ק.ס." האט ביים היינטיגען טאג מיט 3 פונקטען מעהר ווי "חשמונאי" איז איהר ארט אין דער "עקסטרא-קלאס" נאך אלץ נישט געזיכערט.

דעריבער איז טאקע נישט קיין וואונדער וואס צום דאזיגען מעטש האט זיך "ל. ק. ס." בע-זונדערס געגרייט און מיט איהר אמביציעז און אפפרוווליג שפיל, זיכער בעזיגט איהר געגנער, זעלטען ווען ס'קומט ארויס צו זעהען אזא אינטע-רעסאנט און שעהן שפיל, וועלכעס ס'האט דאס מאל געוויזען "ל. ק. ס." דעריבער איז איהר זיג פולשטענדיג א פערדינטער.

שוין אין דער 12-טער מינוט פון מעטש ער-צילט דורקא דאס ערשטע טויער און אין 10 מינוט שפעטער שטעלט דער זעלבער שפילער דעם רע-זולטאט אויף 0:2.

אין דער צווייטער העלפט איז דאס שפיל אנ'אפענס, ביידע מאנשאפטען נוצען נישט אויס פיל געלעגענהייטען צו ענדערען דעם רעזולטאט א גרויסער מאס צוליב דער שטארקער פערטיידי-גונג פון ביידע מאנשאפטען.

ריכטער ה' ראזענפעלד גוט.

לעמבערג.

"חשמונאי" — "קראקאוויא" 2:0 (1:0)

קאטאוויץ.

"רוך" — "טשארני" (לעמבערג) 3:3 (3:0)

פויזען.

"ווארטא" — "פאגאף" (לעמבערג) 2:3 (1:1)

קראקא.

"ווינסלא" — "לעגיא" (ווארשא) 1:2 (0:1)

בידגאשטש.

"פאלאניא" — "ל.ט.ס.ג." (לאדז) 0:0

מעטש וועגען אריבערגעהען אין דער "עקסטרא-קל."

רעזולטאטען פון די פוסבאל-מעטשען אין לאדז.

"הכח" — "ווידזעוו" 3:3 (2:1).

דער דאזיגער פריינדשאפטס - מעטש צווישען די צוויי אויבענדערמאנטע מאנשאפטען האט גע-בראכט א בכבוד'ען רעזולטאט פאר "הכח", וועל-כע זענען ארויסגעטרעטען מיט רעזערוו-שפילער.

די טויערען פאר "הכח" האבען געשאסען סעגאל, וואלאך און קוטשינסקי צו 1.

"אוניאן" — "סאמאל" (זגערזש) 0:3 (0:0)

וועגען דער מייסטערשאפט פון "א" קלאס אין לאדז.

טוריסטען עקסטרא קל.—טוריסטען I "ב" 6:3

דער סענסאציאנעלער מעטש צווישען די טו-ריסטען פון דער "עקסטרא-קלאס" און "טוריסטען" 1 "ב" האט געבראכט א סענסאציאנעלען רעזול-טאט פון 6:3 לטובת די "טוריסטען" 1 ב.

"ביעג" — "שמשון" 1:3 (1:1).

דער דאזיגער מעטש "וועגען דער מייסטער-שאפט פון "ב" ק"אס אין לאדז" האט זיך פערענ-דיגט מיט א נצחון פון "ביעג" אין דער הויך פון 1:3.

"ביעג" האט זיך אזוי ארום געזיכערט דעם טיטול מייסטער אין זיין גרופע און "שמשון"'ען ארויסגעשטויסען אין דער "צע" קלאס.

"שטערן" — "פאגאן" 0:1 (0:0).

א פולשטענדיג פערדינטען נצחון האט אפגע-האלטען דער יודישער ארב. ספארט-קלוב "שטערן" שלאגענדיג אין א מייסטערשאפטס - מעטש דעם שטארקען פוילישען "פאגאן" אין א רעזולטאט פון 0:1

דער יודישער ארב. ספארט-קלוב "שטערן" וועלכער געפינט זיך לעצטענס אין א גוטער פארם האט אויפ'ן דאזיגען מעטש געוויזען א זעהר שעהן שפיל, וועלכעס מ'זעהט זעהר זעלטען ביי "ב" קלאסיגע קלובען.

דאס איינציגע און זיגרייכע טויער פון מעטש האט ערצילט אין דער 76 מינוט דער האלב רעכ-טער שטורמער ברוטמאן פון א שעהנעם טעכנישען שטויס. ס'איז כדאי צו בעמערקען דאס "שטערן" איז צום מעטש ארויסגעטרעטען מיט 4 רעזערווען.

ה. ב—ן.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג

פון "נייעם פאלקסבלאט".

[illegible]

גילטיג דעם 18-טען אקטאבער 1928

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע-דאקציע פון "נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

8177 א גרופע לאקאטארען פון לוטאמירסקא.

דער אומשטאנד, וואס איהר האט צושטייער געגעבען אויפ'ן איבערבויען דאס הויז, געהט נאך אייערע דירות נישט איבער דער ווירקונג פון דעקרעט וועגען לאקאטארען-שוץ.

8178 פ. ל.

אויב איהר זענט אלט 1901 געווען אויף דער קאנטראל-פערזאמלונג אין יאהר 1925, 1926 אדער 1927 ווערט איהר שוין נישט גערופען.

8179 ק. פון פאלודניאווא.

דער פאל איז פארגעזעהן אין 61 ארטיקעל פון די מיליטער-סאניטארישע פארשריפטען אויב ס פעהלט איהם 1 איי קאן מען איהם יא צונעמען, פעהלט איהם אבער ביידע אייער מוז מען איהם אלס א. ג. הערמאפרידיט (טימטאם) אומבעדינגט קוואליפיצירען צו דער קאטעגאריע E.

8180. טענענבוים.

נישט ריכטיג איז, אז א בעגאנגענער דורך א מינדעריעהריגען פערברעכען בלייבט אומשטראפ-באר. נישט בעשטראפט בלייבט נאר די האנדלונג פון א פערברעכער, וואס איז נאך נישט אלט קיין 10 יאהר.

קיים איז דער שולדיגער עלטער פון 10 יאהר איז ער שוין פאראנטווארטליך פאר'ן בעגאנגענעם פערברעך.

דער אונטערשיד איז נאר, וואס אנגעקלאגטע ביז 17 יאהר אונטערליגען פאר זייערע מעשים דער קאמפעטענץ פון ספעציעלען געריכט פאר מינדעריעהריגע בעת די עלטערע ווערען גע'משפט דורך די אלגעמיינע געריכטען.

8181. א טרייער לעזער פון גדאנסק.

מיר האבען שוין געענטפערט אויף אזא ענ-ליכער פראגע, אז דער פ-אקוראטאר ביים קרייז-געריכט איז בערופען צו געבען די ערלויבניש אנ'-ארעסטאנט התונה צו האבען.

8182. א טעגליכער לעזער פון נאווא-צעגעל-ניא.

מ'קאן נאך איצט פערזיגלען און סעקוועסטרי-רען די זאכען.

דעם בעפעהל פון קאמארניק גיט ארויס דאס פרידענס געריכט לויט'ן פערלאנג פון די פרעטענ-דענטען אויף דער ירושה, פון פערשטארבענעם'ס מלוות אדער פון זיינע הויז-מענשען.

8183. ז. ח. ב.

8184. ב–ן פון גלאוונא.

8185. א קצב פון באלוטער מארק.

8186. שלום בארגשטיין.

8187. א שטענדיגער לעזער פון זשעראם-סקיעגא 1.

וועגען אייערע ענינים ווארט איהר זיך פער-שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטפערנענדיג רי ציטונג.

8188. ל. צייטאק.

דער אויסשטעלער איז פעראנטווארטליך אין פרינציפ פאר'ן וועקסעל-חוב אין משך פון 1 יאהר. נאכ'ן יאהר ווערט דער ענין פערעלטערט און דער אנגעקלאגטער קאן זיך אויפ'ן דאזיגען אומ-שטאנד פערופען.

8189. ג. ב. פון נאוואמיעסקא.

צום פוילישען מיליטער - דינסט ווערען גערו-פען נישט בלויז פוילישע בירגער נאר אויך אזעל-כע פערזאנען, וועלכע זענען נישט קיין פוילישע בירגער און זענען אבער אויך נישט קיין אפיציעלע בירגער פון אנ'אנדערער מלוכה.

אלס מאטוושיסט געניסט איהר פון א פער-קירצטען מיליטער-דינסט.

ווילאנג די דאזיגע קאטעגאריע איז מחויב צו דינען איז אייגענטליך נאך נישט בעשטימט אלגע-מאלס אבער נישט לענגער ווי 15 חדשים.

8190. גלאזמאן.

דאס געזעץ מאכט אין דעם פאל נישט קיין אויסנאהם און טראקטירט פרעמדע מלוכה'שע אדער שטאטלאזע בירגער צוגלייך מיט פוילישע.

Dr. Z. Rakowski

[illegible] אויערן, נאז, האלז- און לונגען-קראנקה.

קאנסטאנטינער 9. טעלעפאן 27-81.

[illegible]

יודישער קאמער-טעאטער

לייטונג: מ. בראדערזאן.

"ארט"

זאכאדניא 43

היינט, דאנערשטאג-

1 פארשטעלונג 9.30 אוו.

"משיח געהט!"...

1. פראלאג	5. שא, שטיל	8. פעטש	די קאסע איז אפען
2. משיח געהט!...	6. שמידען	9. פריילין מייטעל	טעגליך פון 6 אוונד,
3. קהלת	7. שאכנע-יאכנע	10. מ'הוליעט	שבת פון 1—5 נאכמיטאג
4. קארטען (באלאדע)			און פון 7 אין אווענד

הנחה-בילעטען גילטיג מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג.

אויף דער פראנצויזישער ריוויערע

א בעזוך אין ניצע און מאנטע-קארלא.

(סוף)

מיר, זענען געפאהרען צו דער קאסינא אין גרויסע פערמאכטע אויטאמאבילען צו עטליכע און זעכציג אדער דרייסיג פערשוין אין אנ'אויטאמאביל. מיר האבען געהאט צו פאהרען הובשע עטליכע מייל און חברה האבען זיך אויפ'ן וועג לוסטיג געמאכט. מען האט געזונגען כל נדרי, שושנת יעקב, פערשידענע לידער, אויך שירי ציון. און מען האט געפראוועט הלצות.

מיר קומען אהין אין פלאץ — שוין איינמאל א פלאץ! א פלאץ, וואס האלט אויס די פערגלייכונג פון א גאנצער מדינה'לע; א פלאץ, וואס איז כמוהו, וואס נאך אזעלכער איז אויף דער וועלט נישטא. איך געה אריין אין הויפט-זאל, זענען דארט פערהאן מענשען לאלפים. די לאנגע רולעטע-טישען זענען אלע בעזעצט ארום און ארום און פיל זאגען "טעמרות", שטעהען אויף די פיס און שפילען. און גאנצע מחנות מענשען דרעהען זיך אזוי ארום, כאפען א בליק דא און דארט. און שפראכען רעדט מען פערשידענע; רוסיש, דייטש, איטאליעניש, פראנצויזיש, ענגליש. און אזוי ווייטער. אין אלגעמיין זעהט עס אויס, אז דער עולם איז פרעהליך גע-שטימט. אבער ווער קען וויסען, וואס עס טוט זיך ביי אלעמען אין די הערצער? אפשר זענען צווישען די לוסטיגע פנים'ער אויך פערהאן אזעלכע וואס טראגען זיך אום מיט וועהטאגען אין די הער-צער; אפשר זענען צווישען זיי פערהאן אזעלכע, וואס האבען שוין זייערע פערמעגענס געפוטור'ט און האבען שוין אין זינען ארויפצוגעהן אויף יענעם בעריהמטען בארג. ארונטערוואלפען זיך און פער-שלונגען ווערען אין ים. שווער צו וויסען, וואס ביי אימיצען אונטער'ן ארבע כנפות, אדער אונטער דעם שטייף געפרעסטען העמד טוט זיך.

פאר די, וואס זענען נייגיריג צו וויסען ווי אזוי די רולעטע-שפיל געהט אן, וועל איך עס אפמעלדען אין קורצען.

עס שטעהן לאנגע טישען, אין יעדען טיש זענען פערהאן קיילעכדיגע אויסגעשניטענע חללים. אין וועלכע עס זענען אריינגעזעצט בעקענס, אין יעדען בעקען איז אינוועניג ארום און ארום א רינגעלע, וואס האט אין זיך גריבעלעך. יעדע גריבעלע איז בעצייכענט מיט א נומער. צו דעם איז דא א ווייסע קיילכעל, וואס ליגט אין דער רינגעלע. דאס איז די רולעטע, אין טעמענס הענט, אזוי צו זאגען, עס ליגט דער שיקזאל פון די שפילער.

אין בייסע זייטען פון דער רולעטע איז די לענג פון טיש, זענען פערהאן רייהעס מיט נומערען, יעדער שפילער קלויבט זיך אויס וועלכען נומער ער וויל און שטעלט אויף איהם זיין "סטאוקע," נישט ווענינער ווי צעהן פראנק. ווען די "סטאוקעס" זענען אויסגעשטעלט, טוט אנ'אנגעשטעלטער א דריק אנ'עלעקטרישען קנעפעל און דער בעקען הויבט זיך אן געשווינד דרעהען, דאס קיילעכעל שפרינגט פון איין גריבעל אין דער אנדערער ביז עס פערבלייבט ליגען, און יענער נומער, ביי וועלכען עס בלייבט ליגען געווינט.

דאס איז אומגעפעהר אויף אזא אופן, אבער נישט פינקטליך אזוי. עס זענען נאך דא געוויסע כללים אין דעם, וואס דעם אמת זאגענדיג, ווייס איך אליין אויך נישט.

שטעה איך און קוק זיך צו די מענשען זענען פעראינטערעסירט און פערטיפט אין שפילען. זיצען מענער און אנטקעגען זיי זיצט א בילד שעהנע יונגע דאמע, מיט א פאר אויגען, וואס קענען, דאכט זיך דורכדרינגען אפילו דאס הארץ פון פרומסטען חסיד. און זיי, די מאנסבילען, וואס זיצען אנטקעגען, טוען אפילו קיין בליק אויף איהר, מילא איינער — טראכט איך — איז אפשר איהר איינענער מאן; אבער די אנדערע זענען דאך פרעמ-דע, טא פארוואס ווילען זיי נישט געניסען די גייס-טיגע הנאה פון קוקען אויף א שעהנע אשה? מסתמא — קום איך צום בעשלוס — איז דער יצר הרע פון דער רולעטע שטארקער ווי דער ווייבערישער יצר הרע.

איך קוק און בעטראכט אנ'עלטערען מאן מיט פערמאכטע אויגען, די ליפען פערשמאכט עפעס אזוי ווי ביי א שווארצען יורען אין א הייסען יום-כפור צו נעילה. זיצט ער און שרייבט און מעקט און חשבונ'ט אין א ביכעלע או זאין דער זעלבער צייט רוקט ער די "סטאוקעס" און קריגט צוריק גאר נישט. וואס שרייבט ער, וואס מעקט ער און וואס חשבונ'ט ער, ווייס איך נישט. אפשר ווארפט ער עס א מין גורל, וועלכען נומער ער זאל שפילען און דער גורל טרעפט גראד נישט.

עס איז בכלל אינטערעסאנט צו זעהן, ווי מען שארט, דארט געלד מיט לאפעטעם. מיט עקסטרא-לאפעטעס, געמאכט פאר דעם צוועק, שארען די ממונים די פערשפילטע געלדער צו זיך און די געווינער זייער חלק צו זיך.

און גאנצע הורבעס מטבעות ווערען אזוי גע-שארט יעדע ווילע, שווערע טויזענדער ווערען יעדען אווענד דורכגעשארט, און נישט איינער קומט אהין אנ'עושר און געהט אוועק א קבצן.

און דאס איז נאך נישט אלעס. דא קען מען פרובירען מזל פאר צעהן פראנק, נישט קיין וואוש-נע מטבע, בסך הכל א חשבון פון פערציג סענט. עס איז אבער דארט פערהאן אנ'עקסטרא זאל פאר גאר גרויסע שפילער, וואו מען שפילט אין הונדערטער און אין טויזענדער, און דארט, פער-שטעהט זיך, פאלען גאר שווערע קרבנות, און מאנכע רייכע ווערען אפשר נאך רייכער.

מיר זענען אוועק פון דער קאסינא ארום האלבע נאכט. פארטאג איז אונזער שיף אפגעגאנגען און מיר זענען ווידער געווען צווישען הימעל און וואסער און ערווארטעט אונזער אפשטעל אין נע-אפעל.

דאס פוילישע יודענטום פאר ארץ־ישראל.

אין ניכען הויבט זיך אן אין פוילען א גרויסע אקציע פאר'ן „קרן־היסוד" אין א מאסשטאב, וועלכער שטייגט איבער מיט זיין גרויס די אלע ביז־איצטיגע אקציעס. כדי אנצופיהרען און ארגאניזירען די אקציע איז ספעציעל געקומען פון ארץ־ישראל דער דירעקטאר פון הויפט־ביורא פון „קרן היסוד" אין ירושלים ה' ליב יפה, וועלכער האט מיט 4 יאהר צוריק מיט אנ'אויסערגעוועהנליכען מאטעריעלען און מאראלישען ערפאלג דורכגעפיהרט די אקציע פון „קרן היסוד" אין פוילען.

חוץ ה' ליב יפה קומט פון ארץ־ישראל א דעלעגאציע, אין וועלכע ס'געהען אריין דער גרינדער פון דער קאלאניע „מגדיאל" ה' ש. זשוכאוויצקי, און איינער פון די בויער און שעפער פון נהלל ה' יעקב אורי זאסלאווסקי.

אין מיטען דעצעמבער ווערט ערווארטעט אין פוילען קאלאנעל וועדזשוויד, דער געוועזענער מיניסטער אין מאקדאנאלדס רעגירונג, דעפוטאט פון ענגלישען פארלאמענט.

די אקציע וועט זיך אנהויבען מיט א גרויסער „קרן היסוד"־קאנפערענץ פון גאנץ פוילען, צו וועלכער ס'זענען איינגעלאדען געווארען ביז 450 שטעדט און שטעדטלעך.

אין טאג פון דער ערעפנונג פון דער קאנפערענץ וועט אין איינעם פון די גרעסטע שטאדט־טעאטערן אין ווארשא פארקומען א פייערליכע באלפור־אקאדעמיע.

עס ווערען געמאכט אנגעשטרענגטע הכנות צום צוזאמענפאהר און צו דער בעפארשטעהענדער אקציע.

די אקציע ווערט פראקלאמירט אויף צוויי מאנאטען. אלע בעדייטענדסטע ציוניסטישע און נאציאנאל־יודישע עסקנים האבען ערקלערט זייער פולשטענדיגע בערייטקייט צו שטעלען זיך אין רשות פון דער גרויסער אקציע.

א וואהל־מיינונג פון לואי מארשאל

מען דארף ניט שאפען בעזונדערע יודיש־רעפובליקאנישע אדער יודיש־דעמאקראטישע קלובען—האלט לואי מארשאל

ניו־יארק, (יט"א) ענטפערענדיג אויף דער אנפראגע פון בעקאנטען אינדוסטריעלער און כלל־טוער סאמועל לאמפארט, וועגען דער שטעלונג פון די יודען צו די פרעזידענטען־וואהלען אין אמעריקא, האט דער פארזיצער פון יודיש־אמעריקאנער קאמיטעט, לואי מארשאל ערקלערט, אז די רעליגיעזע אומטאלעראנץ דארף נישט דינען אלס אויסגאנגס־פונקט בעת די איצטיגע פרעזידענטען־וואהל־קאמפאניע. אויב וועלכער עס איז פרינציפ האט טיף אריינגעדרונגען אין לעבען פון די פאראייניגטע שטאטען, איז דאס דער פרינציפ פון רעליגיעזער פרייהייט און דאס רעכט פון יעדען מענש צו ערפיהלען זיינע רעליגיעזע געבאטען.

איך האב שוין פון לאנג אן פארמולירט מיין נעגאטיווע בעציהונג — האט ערקלערט ווייטער לואי מארשאל — צו אלע פרובען פון שאפען יודיש־דעמאקראטישע, יודיש־רעפובליקאנישע אדער אנדערע בעזונדערע יודישע וואהל־קלובען, פערמאסקירט אין אנ'אנדער פארם. עס זענען בכלל נישטא און עס דארפען נישטזיין קיין יודישע שטימען, גלייך ווי עס זענען נישטא קיין פראטעסטאנטישע אדער קאטוילישע שטימען. די איינציגע פאלען פון אנטיסעמיטיזם און אומטאלעראנץ, וואס טרעפען זיך צווישען אלע פארטייען, דארפען נישט אפשרעקען די יודען, ווייל דאס זענען פעראיינצעלטע אינדיווידועלע פאקטען, פאר וועלכע מען טאר נישט מאכען פעראנטווארטליך די גאנצע פארטיי.

---:0:---

נייע „מזרחי"־דעלעגאציע קיין אמעריקא.

ירושלים, (ט"א) אין קורצען פאהרט ארויס קיין אמעריקא א נייע דעלעגאציע פון „מזרחי" אין די פערזאנען פון הרב מאיר בערלין, הרב פישמאן און הרב טייטעלבוים. די אויפגאבע פון דער דעלעגאציע איז צו שאפען אין די פאראייניגטע שטאטען דרייסיג טויזענד פונט אויף צו דעקען דעם וועהרליכען בודזשעט פון „מזרחי".

צוליב מאנגעל אין לעהרער־פערסאנאל

דראהט דעם איינציגען יודישען לאנדווירטשאפטליכען טעכניקום געשלאסען צו ווערען.

מאסקווא, (יט"א) דער נייער פאלטאווער, לאנדווירטשאפטליכער פאליטעכניקום — די איינציגע הויכשול פון וועלכער עס דארפען אין דער צוקונפט ארויסקומען די ערשטע יודישע אגראנאמען פאר יודישע קאלאניעס אין אוקראינע, קרים און בירא־בידזשאן, דראהט די געפאהר געשלאסען צו ווערען, צוליב מאנגעל אין לעהרער־פערסאנאל.

אין דעם טעכניקום לערנען זיך איצט 125 סטודענטען, מעהרסטענס קינדער פון די אלטע קאלאניסטען. דעם קומענדיגען פריהלינג דארפען פארקומען די ערשטע ארויסלאזונגען. דער טעכניקום האט אבער פיל געליטען צוליב מאנגעל אין לעהרער און די למודים פלעגען זיך נישט אנהויבען צו דער צייט.

היי־יאהר איז די פראגע געווארען נאך שארפער, ווייל מיט צוויי וואכען צוריק האבען פערלאזען דעם טעכניקום די בעסטע ספעציאליסטען, דער מאנגעל אין לעהרער ערקלערט זיך דערמיט, וואס דער טעכניקום איז אפגעריסען פון א קולטורעלען צענטער.

עס ווערט דעריבער פארגעלייגט, אז מען זאל דעם טעכניקום אריבערטראגען קיין אדעס און פערוואנדלען איהם אין א יודישען סעקטאר ביים אדעסער לאנדווירטשאפטליכען אינסטיטוט.

א בליהענד געזונד

צו פערזיכערן דער יוגענד און דערהאלטען ביי דערוואקסענע איז די וויכטיגסטע אויפגאבע ביי מוטערס און פרויען. אנ'ענטשפרעכענדע פערפלעגונג איז דער יסוד צו דערגרייכען דעם דאזיגען ציל. וואו עס פיהרט זיך א גוטע קוך, דארט ווערט דערלאנגט אלס דעסער

עטקער'ס בודיניעס

דער דאזיגער בודין איז אויסערגעוועהנליך נאהרהאפט, געשמאקפול און לייכט צו פערדייען און עס פערטרעט טיילמאל אויך אנדערע מאכלים. אויף אזא אופן ווערען אויסגעמיטען בעדייטענדע אויסגאבען.

Dr. August Oetker, Oliwa

ד"ר עטקער'ס וואניליען־בודין מיט פרוכטען. איין פעקעל איז גענוג פאר 3 ביז 6 פערזאן.

געריכטליכער אפקלאנג פון א פאלעמיק וועגען ציוניזם.

פאריז, (יט"א) אין פרידענס־געריכט אין פאריז דארף אין קורצען פארקומען א פראצעס צווישען דעם זשורנאליסט קארמי־קאהען און דער רעדאקציע פון דער מאנאטליכער צייטשריפט אין דער פראנצויזישער שפראך „מנורה".

די געשיכטע פון דעם קאנפליקט איז פאלגענדע: דער זשורנאליסט קארמי־קאהען האט פערעפענטליכט אין דעם זשורנאל „לע מערקיר דע פראנס" אנ'ארטיקעל א. ט. „ציוניסטישער באנקראט". אלס ענטפער דערויף האט ה' גוסטאוו האהן פערעפענטליכט אין דער „מנורה" אנ'ארטיקעל אין וועלכען ער האט שארף פאלעמיזירט מיט קאהען'ען. דער לעצטער האט נעענטפערט מיט אנ'אפענעם בריף צו דער רעדאקציע פון „מנורה". די רעדאקציע האט אבער דעם בריף נישט פערעפענטליכט, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, וואס דער בריף ענטהאלט פיל בעליידיגונגען און רכילות. פאר'ן אבזאג צו דרוקען דעם בריף האט קאהען אנגעקלאגט די רעדאקציע פון „מנורה" אין געריכט.

די יודישע קאלאניזאציע אין ווייטען מזרח.

(ענדע פון דער 3־טער זייט).

האלט פון די בריף און פון דעם, וואס די צוריקגעקומענע איבערוואנדערער דערצעהלען.

„בעזונדערס דרינגענד, איז וואס ברייטער צו אינפארמירען די בעפעלקערונג, אז די פערפלייצונג האט נישט אנגעריהרט דאס לעבען און די פיה פון די איבערוואנדערער אין בירא־בידזשאן, נאר זי (די קאטאסטראפע", הייסט עס, נאמער צוויי) האט בלויז קאליע געמאכט דאס אפגעשניטענע היי, אפגעשוואנקט די הענען און צייטווייליג אפגעשטעלט די ארבייטען. אויף וויפיל עס וועט אנקומען די אומשטאנד, עס וועט פערשטארקט ווערען דער אפאראט און מען וועט בעקומען די פינאנציעלע מיטלען, באווירט זיך די איינארדנונג אויף די נייע ערטער אויך א גאנץ פעסטערען פונדאמענט".

אזוי טענה'ט דער לעצטער אויפרוף פון „קאמערד" און „געזערד", וואס איז דעם 21־טען אויגוסט פובליקירט געווארען אין „עמעס", און איז אונטערגעשריבען דורך דעם פארזיצער פון „קאמערד" — פ. נ. סמיראוויטש, דורך דעם פרעזידיום־מיטגליד פון „קאמערד" א. נ. מערעזשין, דורך דעם פארזיצענדען פון דעם צענטראלען „געזערד"־פערוואלטונג — ש. ווייצמאן.

פון דער זעלביגער ווענדונג ווערט קלאר, אז אויף להבא וועלען געשיקט ווערען קיין בירא־בידזשאן נישט נאר אויסשליסליך ארבייטער פאר דער לאנדסווירטשאפט און אגריקולטור, נאך אויך כלערליי קוסטארען און בעלי־מלאכות, ווייל אויך „די געזערב קאלאניזאציע אין ווייטען מזרח האט זעהר ערנסטע פערספעקטיווען", און די לעצטע בעראטונגען פון „קאמערד" און „געזערד" האט טאקע בעשלאסען נאך היינטיגען הערבסט ארויסצושיקען קיין בירא־בידזשאן פיר הונדערט (400), וואס פון זיי זאלען 300 קאנען גוט פיהרען האלץ און הונדערט זאלען זיין טשעסלער, שמידען, רעדער־מאכער, בלעכער, ציגעל־מאכער, מולערעס און אנדערע בעלי־מלאכות.

אט די לעצטע בעשטימונג מצד „קאמערד" און „געזערד" האט שוין ארויסגערופען אויף די ערטער א נייע בעוועגונג צווישען די יודישע הארע־פאשניקעס, און ווי עס גיט איבער דער „עמעס" פון 21־טען אויגוסט, האבען זיך שוין אין „קאמערד" בעקומען א רייהע מעלדונגען פון די ערטער מיט דער בקשה שיקען קיין בירא־בידזשאן צו ווינטער אויף וואלד־ארבייט. באקו, למשל, בעט, אז מען זאל זיי געבען אנ'ארדער פאר 20 אייראפעאישע יודען און פאר 50 בערג־יודען; סמאלענסק וויל שיקען 100 פארשטעהער פון משפחות.

די אויפבוי־ארבייט אין בירא־בידזשאן ווערט אלזא פארטגעזעצט, אבער מיט מעהר גלאסענקייט, מעהר ערפאהרונג און בממילא אויך — מיט מעהר ערפאלג.

די 472 יודישע איבערוואנדערער (פון די 642). וואס זענען פערבליבען אויף די ערטער האבען שוין דאס שווערסטע און דאס שרעקליכסטע הינטער זיך.

ד. טשארני.

פערקויפט צום טייוועל.

(ראמאן).

52)

— געשעהן איז אט־וואס, הער זארעמבא: עס איז אוועקגערויבט געווארען פריילין ווייס, און מען ווייסט נישט וואו זי געפינט זיך.

— איך ווייס עס! — האט דער נאטאר גלייכגילטיג געענטפערט — איך האב געלייענט די אווענד־צייטונגען.

— אויב איהר ווייסט עס, טא וואונדערט עס מיך טאקי, וואס איהר האט מיר וועגען דעם ענין נישט טעלעפאנירט. — האט קליין רוהיג בעמערקט — אלס אפוטרופס פון דער משפחה ווייס האט איהר זיך על כל פנים געדארפט נעהנטער נעהמען צום הארץ דעם גורל פון דער פערשוואונדענער פריילין.

אין זיין שטים האט געקלונגען א נישט־פערבעהאלטענער פארוואורף.

זארעמבאס אויגען זענען פערקלענערט געווארען, און ווידער איז קליין איבערראשט געווארען פון זיין עהנליכקייט מיט'ן פאלקאווניק גווינט.

— איך פערשטעה נישט, וואס איהר ווילט דערמיט זאגען — האט חוצפה'דיג א זאג געטון דער נאטאר—אויב איך האב אייך נישט טעלעפאנירט איז עס גאר דערפאר, ווייל איך האב געוואוסט, אז סיי־ווי וועט איהר מיר מיט גארנישט קענען העלפען. צווייטענס, האב איך שוין געוואוסט, אז איהר האט אנגעהויבען צו זוכען די פריילין ווייס, און מיין נייגיריגקייט אין דעם פאל וואלט אייך נאר אפגעהאלטען פון עיקר. דריטענס, האב איך גערעכענט, אז אויב איהר וועט מיך דארפען האבען, וועט איהר צו מיר אליין קומען. איך זעה אז איך האב נישט געהאט קיין טעות.

— איך בין צו אייך נישט געקומען בייטאג, ווייל איך בין נישט געווען אין ווארשא. איצט אבער בין איך געקומען אהער, כדי צו אדורכרעדען זיך מיט אייך אפנהערציג. ביז איצט, הער זארעמבא, האב איך געשפילט פערשטעלט, רעכענענדיג, אז סוף כל סוף וועט איהר זיך אליין ארויסגעבען און מודה זיין. מצדי אבער ווארטען האב איך נישט בדעה.

זארעמבא איז גוש אויפגעשפרונגען פאר דער אפענער בעשולדיגונג.

פונקט מ'וואלט איהם א שמיץ געטון מיט א בייטש.

זיינע ביינערדיגע ווייסע הענד האבען זיך קאנוואולסיוו צוזאמענגעקלעמט.

— וואס? וואס האט איהר געזאגט? מיין ליבער פריינד, איך האב אייך נישט פערשטאנען. איהר בעשולדיגט מיך?.. מיך?.. ס'איז שטות!.. איהר מוזט זיין משוגע מטורף, צי וואס?!

— איהר ווייסט אליין גאנץ גוט, אז איך בין גאנץ מיושב, און איהר פערשטעהט וועגען וואס איך רעד! — האט קליין אויסגערופען א קלאפ טוענדיג מיט דער פויסט אין טיש. — איך בין אייך חושד, אז איהר האט זיך בעטייליגט אין ערמארדען די פרוי ווייס, און אין אוועקרויבען דאס מיידעל!.. איך בין געקומען צו אייך, כדי צו דערוויסען זיך, וואו דאס מיידעל איז.

אין משך פון עטליכע מינוט איז אין צימער געווען טויט־שטיל.

קליין און זארעמבא איז געשטאנען נעגענאיינאנדער; איינער—צארניג אנגעשפארט מיט דער הויכט אין טיש, און דער צווייטער — א בלאסער, אנ'אויפגערעגטער.

— ענטפערט! — האט קליין ארויסגעדונערט

— וואו איז פריילין ווייס?

זארעמבא האט מיט קענטיגער אנשטרענגונג זיך בעמיהט צו פערבלייבען רוהיג.

זיינע הענד האבען אויפגעהערט צו ציטערען, און די פינגער האבען ווילקירליך געצופט די פערגרוי פון'ם כאלאט.

פון דער הויך אראפ האט ער פעראכטענד און חוצפה'דיג געקוקט אויפ'ן אינספעקטאר.

— שיכור זענט איהר, אדער משוגע אויפ'ן גאנצען קאפ, הער קליין! — האט ער שפאטיש אויסגעזישט.

קליין האט דערשטיקט אין זיך א צארניגען אויסגעשריי און ארונטערגענומען די פויסט פון טיש.

אויף א ווילע איז ער ענטציקט געווארען פון דעם מוט און אויסגעהאלטענקייט, מיט וועלכער זארעמבא האט געשפילט זיין ראליע.

ס'איז געווען קלאר, אז מיט געשרייען און דראהונגען וועט ער דא גארנישט פועלן.

— איהר ווייסט אויסגעצייכענט, אז איך בין נישט שיכור און נישט משוגע... עס איז, אלזא, בחנם...

— אויב איהר זענט נישט אראפ פון זינען— האט איהם דער נאטאר איבערגעשלאגען די רייד — האט איהר פראסט פשוט נישט בערעכנט די פעראנטווארטליכקייט פון אייערע ווערטער!.. צי ווייסט איהר, וואס עס הייסט אזוינס בעשולדיגען עמיצען אין אזא פערברעכען, אין דער אנוועזענהייט פון אנ'עדות?...

קליין האט א שמייכעל געטון.

דער עדות איז מיינער א מענש. איהר האט זעלבסטשטענדיג, דאס פולע רעכט צוצוציהען זיך צו פעראנטווארטליכקייט.

איך צווייפעל אבער, צי וועט איהר זיך ענטשליסען דאס צו טון. אויף וויפיל אבער ס'איז איצט קלאר געווארען, אויף וואס איהר קלייבט זיך צו בויען אייער פערטיידיגונג — וועל איך זיך בעמיהען גענויער צו פארמולירען מיין בעשולדיגונג. איך וועל איצט אדורכפיהרען א פארמעלען פערהער, און איך בין אייך מתרה, אז דאס אלץ וואס איהר וועט זאגען, וועט פערשריבען ווערען, און וועט אויסגענוצט ווערען געגען אייך אין געריכט.

זארעמבא האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, אז ער איז מסכים.

— איך פערשטעה אייך אויסגעצייכענט גוט, דערביי בין איך איבערצייגט, אז איהר וועט נישט דארפען פטר'ן א סך צייט, כדי צו איבערצייגען זיך אין מיין אומשולדיגקייט.

— דאס וועלע נמיר שפעטער זעהן! — האט קליין א ברום געטון — יאקובינסקי, נעהמט אייער נאטיץ־ביכעל, און זעצט זיך ביים טיש. אייך, הער זארעמבא, בעט איך אויך זיך זעצען.

מיט א געמאכטען שמייכעל האט זארעמבא פערנומען אנ'ארט ביים טיש צווישען די צוויי אגענטען.

פארזעצונג קומט.

Dr. med.
J. HERSZFINKIEL
15 Zawadzka 15,
telefon 11-87
קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8–10 פאַרמ.
און פון 3–5 נאָכמיטאָג.

א זייגערמאכער-
געזעלען ווערט זאָפאָרט
געזוכט ביי י. ל. ראָזענ-
קאָפף, זגערסקאַ 32.

די העכסטע אויסצייכנונגען האָט דערגרייכט

Alboril

די פאַרנעהמסטע אַראָמאַטישע הויזליכע זייף.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט און ווענערישע קראַנקה.
דערנבען און ליבעס-חיל אינגעס.
נעמט אָן פון 4–7 אין אַוונד
צוריקגעקערט

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11.
טעל. 34-72
נעמט אָן פון 6–8 אָוונד.

LEKARZ DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַרניאַ 15, טעל. 31-08.
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן- און מונד-קראַנקה.
צאַהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַה-
לונג, ספּעציעלער לאַבאַראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34, tel. 59-40
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.
נעמט אָן פון 5–9 אָוו.; זונטאָג, חגאות פון 11–1 מיטאָג.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10–11 3–5 6–7
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10–11 1–3
ד"ר גאָלדשטיין	אויגען-קראַנקהייטען פּאָלאַק	1–2 7–8
ד"ר יוסטמאַן	נערוון קראַנקהייטען	12–2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10–12 4–5
ד"ר פּאָפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11–1½ 5–6
ד"ר קאָנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4–5 נאַ. 1–2
ד"ר חיינבערג	אינ. חצר, לונגען-קר.	11–1 5½–7
ד"ר מאָזעל	רענטגען	10–12 4–6
א. גרינשפּאַן	צאָהן-אַרצט	3–7
י. ראָזען	צאָהן-אַרצט	9–2

פּאָהן-פּאָגרעהלונג, בעלייכטונגען, קוואַרצען, פּאָמפּען א. א. ו.
פּאַר דער לעטשניצע איז בעעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
הילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט
רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכליכטונ-
גען, קווארץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטראָליזאַציע, און
קינסטליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוועסטער.
אויפנעמען געגען שריפט (שמאָרלאַכין) פון 4–5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.
ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבינעט
פרל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונד

שפּאָרט-געלד!
קויפט
שירמס, שטעקענס
נור אין דער ווערקשטעל פון
ס. פייגענבוים, נאַרוטאָוויטשאַ 19
ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט
25% ביליגער ווי איבעראַל.
אַכטונג! עס ווערען אַנגענומען אַלערליי רעפּאַראַטורען
און דעקונג.

וואַרנונג!

אַזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע
פעלד-בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס געעהרטע פּובליקום, אַז די
עכטע פּאַטענטירטע **בעטען** עכטע פּאַטענטירטע
זענען פּערזעהען נאָר מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.
— צו בעקומען אין אַלע געשעפטען. —
אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל
ניקעל-בעטען, אַמעריקאַנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאַס, אויף רעדלעך.
מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.
קאָוועקעס און טאַפּעטשאַנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל., פאַלאָווע-בעטלעך 14 זל.
רעעלע בעהאַנדלונג. :: פאַבריקס-פּרייזען. :: זעמטליכע רעפּאַראַטורן.
הורט! לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל!

Dr. med.
BRAUN
וואוינט יעצט
6-טען שערפּיען 1
(בענעדיקטאַ) טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-
און ווענערישע קראַנקהיי-
טען און מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 9–11 פריה
און פון 5 ביז 8 אָוונד.

Dr. med.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציעל אַרצט פאַר נירען
בלאָזען- און האַרן-קראַנק.
NAWROT 8
tel. 19-90
עמפּפאַנגט פון 4–7 אָוו.

עס ווערט געזוכט
קוואַליפיצירטע
שוסטער-געזעלן
צו געשטיילטע קינדער-
שיכלעך. פּאָמאַרסקאַ 14,
ביי זיסמאַן. 1808

א געהילף-
קעלנער-געזעלען
ווערט געזוכט ביי
קאָרנבלאַט,
צעגעלניאַנאַ 33.

לעכער
מאַשינאַוואַ
ווערען אָנגענומען אויסצו-
נייהען צו ביליגע פּרייזען
ביי **ג. נאָרדמאַן**
29 צעגעלניאַנאַ 29

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען
און מענער-שוואַכע. אַנאַליזען פון בלוט און אויס-
פלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסי-
ליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע
און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ, עלעקטרישער
הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. זונטאָג פון 9
פריה ביז 2 נ"מ. בעזונדערע וואַרטע צימער פאַר
פרויען. **וויזיט 3 זל.**

השבת אבדה.

דעם 16-טען אָקטאָבער האָב איך פערלוירען 3
וועקסלען: 1 וועקסעל אויף 200 זל., אויסשטעלער
יצחק שאַפּיר, שקאָלנאַ 12, אָרדרע מאַרקאָוויטש און
נאַשעלסקי און 2 וועקסלען צו 100 זל. זשיראַ באָטשאַן,
קאָנסטאַנטינער 16. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר
אומגילטיג. — אָבצוגעבען געגען בעלוינונג אויף
ווסכאָדניאַ 41, אין האָלץ-סקלאַד. 1819

אַכטונג ה"ה פּריזיערס!!!

לכבוד יום-טוב
עמפּפעהל איך אַ גרויסען אויסוואַהל פון:
קעלנישע בלומען-וואַסער 3.20 אַ קילאָ
וועזשעטאַל 1.40 „
ברילאַנטין 3.40 „
פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאַ.
איך בעזיץ אַ רייכען אויסוואַהל פון ראַזיר-
מעסערס, פּלאַטין- און שטאָהל-זאַכען
צו פאַבריקס-פּרייזען. מיט אַכטונג
י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11.
טעלעפאָן 92-75.
בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען — גינסטיגע באַדינגונגען.
און גינסטיגע בעדינגונגען.

ערשינען נומער 1
פּוילישער מאַנטשעסטער
אילוסטרירטע לאָדזער צייטשריפט
פאַר ווירטשאַפטליכע, געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע
פראַגען אונטער דער רעדאַקציע פון
א. באַרוכין און י. נירוואַן
מיט אַרטיקלען פון:
רעד. י. אונגער, פּרעז. י. אייזנער, א. באַרוכין, א. י.
ברזשעזשינסקי, י. לובלינסקי, ב. ג. ליטווין, אַדוו. א.
לעווינסאָן, ד"ר וו. פּאָלעק, ד"ר י. פרענקעל, פּרגס מ.
פּלאַצקער, דיר. א. פּערעלמאַן, פּרעז. ל. ראָזענבערג.
אויסערדעם: כאַראַקטעריסטיקעס פון אשר קאָהן, ב. א.
גליקסמאַן, פּ. גערשאָווסקי, דיר. ד. ראַבינאָוויטש,
אינטערוויאו מיט'ן קהלה-פּרעזעס ל. מינצבערג, אָפּהאַנד-
לונג וועגען פרויען-סאַלאָן „וו. י. ז. א." און אַנדערע.
פּרייז 50 גר.
צו בעקומען ביי אַלע צייטונגס-פערקויפער.

אל תתהלל ביום מחר!!
כי לא תדע מה ילד יום.
לייג נישט אָפּ אויף מאָרגען
נאָר, אַז די דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאַווע זאַכען
זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ
פּעטריקאָווער 17 דורכגאַנג **זאַכאַדניאַ 52**
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען
לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס, קלאַוזולעס,
זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען,
אַפּעלאַציעס ציווילנע און קאַרנע אַפּאַ-
זיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען
דירה אין אורזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין
קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליצײ-בעצירקען,
אַקטען אינטערציזיעס, אַקטע דאָראָ-
וויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך אי-
בערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון
שותפות-אַקטען. מיט אַכטונג
י. מאַנעלאַ רעכט-קאָנסולענט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט,
בזשעזשינער 11, טעלעפאָן 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3–4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9–11 3–4½
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקהייטען	11–1
ד"ר לוביטש	הויט און געשלעכט-קר.	12½–1½
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	1–2
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½–½
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1–2
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורט-הילף	3–4

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א.
ווי פּאָקען-שטעכען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינ-
שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך
פּאָרלאַנג—וויזיטען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען
אָנגענומען אַלע סאָרט אַנאַליזען, ווי אויך פּלעגטע און בלוט
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד"ר לאַזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ
צאָהן-אַרצט 10–1 3–6
קינסטליכע צייהן, קאָראָנען, פּאָמפּען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
פּאַר'ן איינהאַלט פון אַנאָנסען איז די פּערלאַג נישט פּעראַנטוואָרטליך.
די אַדמיניסטראַציע גיט נישט אום קיינע געלט צוריק.

אַנאָנסען-פּרייז: פּעטיט טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—20 גר. אין דער ווייטער שטעלע
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —80 „ „ „
נאָך'ן טעקסט—1 „ „ „ „ „ —15 „ „ „
פּאַמיליען-אַנאָנסען 50 פּראָצ. טייערער. 100 פּראָצ. טייערער. פּאַלדירונגען—10 גר. אַ װאָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Bronstein i D. Silberberg. — Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]
[illegible] i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 23.